



**Tanınmış
azərbaycanlı
iş adamı
Praqada
öldürüldü**

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 4 iyul 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 139 (6753) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

“Prezidentə minnətdarlıq ki, daha geniş məscid inşa etdirir”



Yeni inşa olunan «Hacı Cavad» məscidinin tikintisi sürətlə aparılır; icma sədri Kənan Əzizov: “Bu məscid cənab prezidentin şəxsi vəsaiti hesabına tikilir”

yazısı səh.3-də

Siyasi düşərgə üçün ən “soyuq” yay

yazısı səh.6-də

Qətər böhranı ərəblərin “Qordi dünyünü” nə çevrilib

yazısı səh.3-də

Müxalifət Lapsinə inanmamağa və ona cəza verilməsinə çağırdı

yazısı səh.6-də

“İsgəndər”lə öyünən düşməne Bakıdan xəbərdarlıq

yazısı səh.8-də

Elçibəyin dostunun gizlədiyi sirr açıldı

yazısı səh.7-də

Trampla Ərdoğanın telefon danışığının detalları bəlli oldu

yazısı səh.9-də

“MTN işi”: məhkəmənin sonu nə olacaq?

yazısı səh.12-də

İşçini isti havada işlədəni 2000 manat cərimə gözləyir

yazısı səh.15-də

İnsanlar niyə rəqs edir...

yazısı səh.15-də

Hüquq müdafiəçisi “əfv ümidlərimiz tükənməyib”, deyir

yazısı səh.12-də

Nazirlik əməkdaşları 14 nəfərlik dəstə tərəfindən döyüldü

yazısı səh.14-də

Erməni gəncləri Qarabağa görə ölmək istəmir - ilginç gəlişmə

ERMƏNİSTANDA POST-APREL SİNDROMU - İŞGALÇI ORDUYA ÇAĞIRIŞCI TAPILMIR

Düşmən ölkədə bir mini-ordunun əsgərlərinin sayı qədər çağırışçı gənc axtarırdadır - 10 741; sadə erməni ailələri daha kriminal Sərkisyan rejiminin “ət maşını”na “material” vermək istəmir, çünki...



yazısı səh.9-də

Azərbaycanlı qızların ermənilərə ələ getməsinin arxasındakı məkrli plan

“Bu işdə şəxsi maraqları var”; Əhməd Qəşəmoğlu: “Sənədinə azərbaycanlı yazılan, amma millətimizə xoşagəlməz ögeyliyi olan insanlar bunu edə bilər”

yazısı səh.13-də



Tural Abbaslı:
“2018-ci il prezident seçkiləri gücümüzü yoxlamaq üçün bir sans olacaq”

yazısı səh.4-də



Əli Əliyev
prezidentliyə namizədliyi irəli sürüldü

yazısı səh.5-də



Elçin Zahiroğlu
həbsdən buraxıldı:
“Yanlışlığın qurbanı olmuşdum”

yazısı səh.2-də



Prezident İlham Əliyev Donald Trampı təbrik etdi

“Qarabağ münaqişəsinin həllində ABŞ-ın səylərinə böyük ümidlər bəsləyirik”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampa təbrik məktubu ünvanlayıb.

“Report”-un xəbərinə görə, təbrik mətnində deyilir:

“Hörmətli cənab Prezident!

Amerika Birləşmiş Ştatlarının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və Sizin simanızda bütün xalqınıza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi yetirirəm.

Azərbaycan Respublikası ilə Amerika Birləşmiş Ştatları arasındakı münasibətlər diplomatik əlaqələrimizin qurulmasından sonra ötən 25 il ərzində dostluq və əməkdaşlıq zəminində dinamik və hərtərəfli inkişaf edərək strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlmişdir.

Enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması sahəsində Azərbaycanın həyata keçirdiyi irimiqyaslı transmilli layihələrə ABŞ-ın mühüm və davamlı dəstəyi, beynəlxalq terrorizmə qarşı mübarizədə, Əfqanıstanda sülhəratma missiyasında ölkələrimizin yaxından və səmərəli əməkdaşlığı tərəfdaşlığımızı səciyyələndirən başlıca amillərdir.

Biz eyni zamanda Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində işğal olunmuş torpaqlarımızın azad edilməsi, qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüş bir milyondan çox soydaşımızın doğma yurd-yuvalarına qayıtması üçün Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində, sülh yolu ilə və ədalətli həllində ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi ABŞ-ın və şəxsən Sizin, cənab Prezident, səylərinə böyük ümidlər bəsləyirik.

Belə bir xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Amerika xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm”.

Şamaxıda yol tikintisinə 3,9 milyon manat ayrıldı

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Şamaxı rayonunun Göylər-Quşçu avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, 14 min nəfər əhəlinin yaşadığı 4 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Göylər-Quşçu avtomobil yolunun tikintisi məqsədilə dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 3,9 milyon manatı “Azəravtoyol” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyinə müvafiq məbləğdə maliyyələşməni təmin etmək tapşırılıb.

Trampla Putin görüşür: müzakirə ediləcək məsələlər...

Rusiya və Amerika prezidentlərinin görüşünün əsas müzakirə mövzusu Suriyadakı vəziyyət olacaq.

Axar.az xəbər verir ki, bu barədə CNN informasiya yayıb. Amerika prezidenti Donald Tramp rusiyalı həmkarı ilə görüşdə Rusiyanın Bəşər Əsədə dəstəyi və Ukrayna məsələlərini müzakirə edəcək. Məlumatda Rusiyanın Amerikada keçirilmiş prezident seçkilərinə müdaxiləsi ilə bağlı müzakirələrin olmayacağı bildirilib.

Qeyd edək ki, 7-8 iyul tarixlərində Hamburqda baş tutacaq G20 sammiti çərçivəsində Amerika Prezidenti Donald Trampın Rusiya lideri Putinlə görüşəcəyi gözlənilir.

“Qaya Mətbuat Yayımı” MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajımızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

“Yeni Müsavat” - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Elçin Zahiroğlu sərbəst buraxıldı

“Bir yanlışlığın qurbanı olmuşdum”

Bir neçə gün öncə həbs olunmuş jurnalist Elçin Zahiroğlu iyul ayının 3-də, günorta saatlarında sərbəst buraxılıb.

E.Zahiroğlu azadlığa çıxandan sonra “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında bildirib ki, hələlik yaxınları və əzizləri ilə görüşür. Mediaya yaxın zamanda açıqlama verəcəyini deyən E.Zahiroğlu bir yanlışlığın qurbanı olduğunu da açıqlayıb.

“Mən onun azadlığa çıxacağına əmin idim”. Bu sözləri musavat.com-a xalq şairi, eks millət vəkili Sabir Rüstəmxanlı yaxın qohumu, “BakıPost” saytının baş redaktoru Elçin Zahiroğlunun azadlığa buraxılması ilə bağlı xəbəri şərh edərkən bildirdi. Müsahibimiz dedi ki, E.Zahiroğlunun həbs xəbərini eşidəndə rayonda olub: “Mən Elçini tanıyıram, jurnalistlərimiz də tanıyır. Narahatçılıq da keçirmədim. Daxili İşlər Nazirliyinin bu məsələdə nə qədər ədalətli mövqə tutacağından əmin idim və gözlədiyim kimi də oldu”.

Müsahibimiz qohumunun eks həmkarı olan millət vəkili Elmira Axundovanın oğlunun şikayəti əsasında həbs olunmasına da münasibət bildirdi. Dedi ki, E.Axundova da, oğlu



1-də səhər saatlarında Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılmışdı. Onun deputat Elmira Axundovanın oğlundan rüşvət aldığı iddia olunurdu. Bu barədə Həbib Axundov özü də mediaya açıqlamasında bildirmişdi. Jurnalistin dostları isə bu işdə bir anlaşılmazlıq və qurama olduğunu bildirərək, həqiqətin tezliklə üzə çıxacağını bildirirdilər.

Musavat.com xatırladır ki, “BakıPost” saytının baş redaktoru Elçin Zahiroğlu iyunun

1-də səhər saatlarında Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılmışdı. Onun deputat Elmira Axundovanın oğlundan rüşvət aldığı iddia olunurdu. Bu barədə Həbib Axundov özü də mediaya açıqlamasında bildirmişdi. Jurnalistin dostları isə bu işdə bir anlaşılmazlıq və qurama olduğunu bildirərək, həqiqətin tezliklə üzə çıxacağını bildirirdilər.

Sevinc TELMANQIZI

Ermənistandan Azərbaycana qarşı ekoloji terror

Ermənistan vətəndaşlarından biri facebook səhifəsində Arpaçayın çirkləndirilməsi ilə bağlı videogörüntü paylaşılıb.

Kadrlardan gördüyü kimi, çayın böyük bir hissəsi plastik şüşə və digər tullantılarla çirkləndirilib.

“Təsəvvür edə bilərsiniz ki, çaya nə qədər zibil atılıb? Bu, yalnız çayın üzərində görünən hissədir. Bəs nə qədər üst-üstə toplanıb, Arpaçaya dolub? Düşünməsi belə qorxuncdur” - erməni istifadəçi yazıb.

Ermənistan tərəfinin dəfələrlə istər Naxçıvan, istərsə də Qarabağ istiqamətində çaylara tullantılar, zəhərli və kimyevi maddələr atması barədə məlumatlar verilib və problem beynəlxalq təşkilatlar qarşısında qaldırılıb. Lakin rəsmi İrəvan hər zaman beynəlxalq təşkilatlar qarşısında faktları yalanlamağa çalışıb.

Lakin sözügedən videogörüntü və ermənilərin etirazları Sərkisyan rejiminin yalanlarını növbəti dəfə ifşa edir.

Xatırladaq ki, Arpaçay Araz çayının ən önəmli qollarından biridir. Çay birbaşa Araz çayına axmaqla, Azərbaycan ərazilərindən keçir. Ermənistan tərəfi Arpaçayı və digər çayları qəsdən çirkləndirərək Azərbaycana qarşı ekoloji terror həyata keçirir.



Müəllimlərin iş qəbulu qaydalarında dəyişiklik edilib

Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarovun əmri ilə “Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan ümumi təhsil müəssisələrində müəllimlərə tələbatın müəyyənləşdirilməsi, pedaqoji kadrların iş qəbulu və yerdəyişməsi Qaydaları”nda qismən dəyişiklik edilib.

Nazirlikdən APA-nın sorğusuna cavab olaraq bildirilib ki, Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan ümumi təhsil müəssisələrinə müəllimlərin iş qəbulu üzrə müsabiqədə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrini pedaqoji ixtisaslar üzrə bitirmiş və dövlət nümunəli təhsil sənədi (diplom) almış şəxslər iştirak edə bilərlər. Dəyişikliyə əsasən, müddətsiz əmək müqaviləsi ilə işləyən müəllimlər də könüllü şəkildə hazırkı iş yerindən çıxmadan müəllimlərin iş qəbulu müsabiqəsində iştirak edə bilər: “Bu hal daha çox ona xidmət edir ki, müəllim arzu etdiyi yerdə işləmək üçün daha bir imkan əldə etsin. Ancaq heç bir halda müəllim (hazırda çalışan) istəyindən asılı olmayaraq imtahana cəlb edilə bilməz. Təəssüflər olsun ki, bəzən bu halın əksinə dair bəzi məlumatlar daxil olur. Bir daha bildiririk ki, müəllimlərin iş qəbulu təhsil nazirinin müvafiq əmri ilə gerçəkləşir. Əmrin 5.2-ci bəndində qeyd olunduğu kimi, pedaqoji ixtisaslar üzrə bitirmiş və dövlət nümunəli təhsil sənədi (diplom) almış şəxslər müəllimlərin iş qəbulu imtahanında iştirak edə bilərlər”.

Qeyd edək ki, iyulun 1-dən Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan ümumi təhsil müəssisələrinə müəllimlərin iş qəbulu üzrə elektron ərizələrin qeydiyyatına başlanılıb. Proses iyulun 14-dək davam edəcək. Müsabiqədə iştirak etmək istəyən namizədlər miq.edu.az saytında qeydiyyatdan keçməlidirlər.



Devalvasiya ARDNF-dən büdcəyə transfertləri azaltmağa imkan verib

2015-ci ilin dövlət büdcəsinin icrası və 2016-cı ilin dövlət büdcəsinin layihəsi ilə bağlı Hesablama Palatasının rəylərində 2015-ci ildə ölkənin valyuta ehtiyatlarının zəruri həcmdə qorunması, milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin təmin olunması məqsədilə Mərkəzi Bank (AMB) tərəfindən manatın 2015-ci ilin fevral və dekabr aylarında təbiiq edilən devalvasiyam və məzənnə rejiminin dəyişdirildiyini nəzərə alaraq AMB-nin balansında olan xarici valyutanın yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə mənfəətlik yaranması ehtimalı vurğulanıb.

“APA-Economics” xəbər verir ki, bu barədə məlumat Hesablama Palatasının “Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il dövlət büdcəsi haqqında” qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” qanun layihəsinə verdiyi rəydə öz əksini tapıb.

Nəzərdə tutulmuş dəyişikliklər hesabına dövlət büdcəsinin gəlirlərində Dövlət Neft Fondundan (ARDNF) transfertin xüsusi çəkisi 2016-cı ilin icra göstəricisi ilə müqayisədə 6,6%, 2017-ci ilin təsdiq edilmiş göstəriciləri ilə müqayisədə 0,6% azalacaq ki, bu da müsbət meyl kimi qiymətləndirilməlidir.

Rusiyada II Dünya müharibəsində həlak olmuş azərbaycanlı əsgərin qəbri tapılıb

Rusiyada İkinci Dünya müharibəsi zamanı həlak olmuş azərbaycanlı əsgərin qəbri tapılıb.

APA-nın “nrnews.ru”ya istinadən verdiyi məlumata görə, Əbdül Heydər oğlu Orucəliyev 1943-cü ildə Krasnodar diyarının Slavyansk rayonunun Neşadimovsk kəndi yaxınlığında gedən döyüşlərdə həlak olub.

Yerli sakin Akulina Savçenko qızı ilə birlikdə adını bildikləri əsgəri dəfn ediblər. Onun qızı bu illər ərzində nəməlum əsgərin qəbrini müəhafizə edib.

Aparılan axtarışlar nəticəsində bu il həmin şəxsin H. Orucəliyev olduğu məlum olub. Onun kənddə kütləvi məzarlıqda dəfn olunması qərara alınıb. Dəfn mərasimində rayonun rəsmi şəxsləri iştirak ediblər.

Məsələ ilə bağlı Azərbaycana məlumat verilib.



"Prezidentə minnətdarıq ki, daha geniş məscid inşa etdirir"

Yeni inşa olunan "Hacı Cavad" məscidinin tikintisi sürətlə aparılır; icma sədri Kənan Əzizov: "Bu məscid cənab prezidentin şəxsi vəsaiti hesabına tikilir"



Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin göstərişi əsasında Bakının Yasamal rayonunda yeni ünvanda "Hacı Cavad" məscidinin tikintisi davam etdirilir. Musavat.com-un müxbiri Yasamal rayonu, Abbas Mirzə Şərifzadə 1 ünvanında (Azərbaycan "nəşriyyatı"nın yanı) yeni inşa olunan "Hacı Cavad" məscidinə baş çəkib, vəziyyətlə maraqlanıb.

Məscidin tikintisinə başlanılması qısa zaman ötsə də, xeyli işlər görüldü. Konstruksiya və bərkitmə işləri artıq yekunlaşmaq üzrədir. Məscid ümumilikdə 14 sot ərazini əhatə edir. İbadət zalı 4 sota yaxındır. Burada eyni zamanda 700-800 nəfər ibadət edə biləcək. Tikinti işləri Azərbaycan memarlıq üslubuna uyğun aparılır. Məscidin həyatində axund otağı, mədrəsələr, mətbəx və sairə otaqların tikintisi nəzərdə tutulub. Minarəsinin hündürlüyü 32 metr, günbəzin hündürlüyü

isə 18 metr olacaq. Yeni inşa ediləcək məscidin layihəsindən də görünür ki, məscid yüksək səviyyədə və Azərbaycan memarlıq üslubuna uyğun inşa ediləcək.

Məscidin tikintisinə rəhbərlik edən iş icrası Kənan Əhədov "Hacı Cavad" məscidinin inşası barədə musavat.com-a danışdı:

"Gördüyünüz kimi, məsciddə dayanmadan işlər aparılır. Tam hazır vəziyyətə gəlməsi 10-11 ay müddət nəzərdə tutulub. Lakin aparılan sürətli işlər nəticəsində tikintini daha tez təhvil vermək

niyyətindəyik. Öncədən deyim ki, "Hacı Cavad" məscidi yüksək zövqlə və Azərbaycan memarlıq üslubuna uyğun inşa ediləcək. "Sovetski" də yerləşən "Hacı Cavad" məscidinin 1888-ci mərhum Hacı Cavad ağa tərəfindən tarixini əks etdirən daş kitabələr də yeni inşa olunan məscidə gətiriləcəyi nəzərdə tutulub. Bütün bunlar cənab prezidentin öz dininə, milli-mənəvi dəyərlərinə olan qayğısının göstəricisidir".

Tikinti sahəsində "Hacı Cavad" məscidinin icma sədri Kənan Əzizovla rastlaşdıq. İcma sədri məscidə göstərilən diqqət və qayğı üçün ölkə başçısına minnətdarlığını bildirdi:

"Sovetski"dəki "Hacı Cavad" məscidində 10 il idi ki, icma sədri idim. Yeni inşa olunan "Hacı Cavad" məscidinin icma sədri təyin edildim. Ölkə başçısına minnətdarıq ki, "Sovetski"dəki məsciddən də daha geniş, daha

gözəl məscid tikintisinə göstəriş verdi. Bu bizi, bütün dindarları sevindirir. Haqiqətən də bu məscidin Ramazan ayına təsadüf etməsi daha gözəl haldır. Onu da qeyd edim ki, bu məscid cənab prezidentin şəxsi vəsaiti hesabına tikilir. Bu, ölkə başçısının humanist və müdrik qərandır. İcma sədri olaraq, icma adından başda cənab prezident olmaqla, Qafqaz Müsəlmanlar İdarəsinin sədri Şeyxülislam Hacı Allah Şü-

kür Paşazadəyə, Dini Qurumlar İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlıya dərin təşəkkürümü bildirim. Məsciddə, gördüyünüz kimi, işlər gedir. Mütəmadi olaraq mən, icma nümayəndələri, Mübariz müəllim məscidə baş çəkirik. Məscidin inşası 11 ay nəzərdə tutulub. Məqsəd gələn il Ramazan ayında açılışını etməkdir".

□ **Məğrur MƏRD**
Fotolar müəllifindir

Qətər böhranı ərəblərin "Qordi düyünü" nə çevrilib

4 ərəb dövləti Dohaya növbəti dəfə 48 saat vaxt verdi, Qətər isə geri çəkilmir, çünki geri yol yoxdur

4 ərəb ölkəsi - Səudiyyə Ərəbistanı, Misir, BƏƏ və Bəhreyn tələbləri yerinə yetirmək üçün Qətərə növbəti dəfə 48 saat vaxt verib. Bu barədə BBC məlumat yayıb. Qeyd edək ki, sonuncu dəfə adıçəkilən ölkələr Qətərə 13 maddədən ibarət tələblər siyahısını göndərərək 10 gün vaxt vermişdi. Verilən vaxt bazar günü başa çatıb. İndi isə son məlumat görə, Küveytin istəyi ilə ərəb ölkələri Qətərə verilən vaxtı daha iki sutka uzadıb.

Qətər hökuməti isə rəsmən bəyan edib ki, irəli sürülən tələblərin yerinə yetirilməsi mümkün deyil, bununla da tələblərin yerinə yetirilməyəcəyini bildirmişdi. Qətər xarici işlər naziri Şeyx Məhəmməd ibn Abdurrahman Yasim əs-Sani bazar ertəsi günü Dohanın ərəb ölkələrinə cavabının yazılı şəklində Küveyt əmirinə çatdırılacağını bildirib. Ötən həftə Qətər xarici işlər naziri ərəb dövlətlərinin tələblərini qəbul etmədiklərini, ancaq müvafiq şərtlərdə dialoqa hazır olduqlarını bildirib. O, tələblərin yerinə yetirilməsinin mümkünsüz olduğunu, beynəlxalq qanunların tələblərini aşdığını deyib.

Qeyd edək ki, ilk dəfə ötən ay 4 körfəz Qətəri terrorizmi dəstəkləməkdə, maliyyələşdirməkdə və himayə etməkdə itti-

ham edərək əlaqələrini kəsib, eyni zamanda bir sıra tələblər irəli sürüblər. Daha sonra isə 13 bənddən ibarət Qətərdəki Türkiyə hərbi bazasının bağlanması, "Əl-Cəzirə" telekanalının fəaliyyətini dayandırması, İranla əlaqələri, Yəmənə hərbi dəstəyi dayandırmaqla bağlı tələblər siyahısı göndərilib. Ancaq Qətər bu ittihamları rədd edir.

Hazırda müsəlman ölkələrinin bir qismi Qətərə qarşı embarqonu dəstəkləsə də, bir sıra ölkələr bitərəf qalır, bəziləri isə Qətəri iqtisadiyyatına malik bir ölkədir. Digər tərəfdən, Qətər Yaxın Şərqdə və Şimali Afrikada, ümumilikdə müsəlman coğrafiyasında diplomatiya mərkəzi hesab olunur, bir sıra münafiqlərin həllində Qətər siyasi rəhbərliyi vasitəçi rolunu oynayır. Bundan



dünyanın 3-cü qaz ehtiyatlarına sahib olan, dünyanın az qala bütün böyük ölkələrində ciddi yatırımları olan və bir çox dövlətlərin iqtisadiyyatına dolayısı ilə təsir imkanlarına malik bir ölkədir. Digər tərəfdən, Qətər Yaxın Şərqdə və Şimali Afrikada, ümumilikdə müsəlman coğrafiyasında diplomatiya mərkəzi hesab olunur, bir sıra münafiqlərin həllində Qətər siyasi rəhbərliyi vasitəçi rolunu oynayır. Bundan

başqa, Qətərə məxsus bir neçə televiziya kanalı, media orqanı, o cümlədən "Əl-Cəzirə" kimi nəhəng xəbər kanalı ərəb-müsəlman aləminin əsas xəbər gündəmini müəyyən etməklə güclü silah rolunu oynayır.

Qətər dövləti məhz körfəzdəki rolu, Yaxın Şərqdəki fəaliyyəti səbəbindən hər nə qədər körfəz ölkələri ilə bir cəbhədə dayansa da, eyni zamanda digər cəhətdə dayanan İran, Rusi-

ya kimi ölkələrlə əlaqələrini kəsməyib, hətta Moskva ilə yaxşı münasibətləri qoruyub saxlayıb. Qətər Rusiyanın iqtisadi blokadada olduğu bir zamanda Rusiyanın enerji sektoruna böyük miqdarda yatırım qoyub. Eyni zamanda Türkiyədə 19 milyard dollardan çox Qətər yatırımı mövcuddur.

İndi isə körfəzdəki müttəfiqləri, ABŞ-in, xüsusən də prezidenti Trampın açıq dəstəyi ilə Qətəri əvvəlki kursundan imtina etmək, Səudiyyə Ərəbistanı liderliyində fəaliyyət göstərməyə məcbur etmək istəyir. Qətər isə əsas "silah" olan müstəqilliyi və manevr gücünü əlindən vermək istəmir.

Ötən həftə Qətər əmiri Şeyx Təmmim bin Hamad əl-Sani ilə Rusiya prezidenti Putin arasında telefon danışığı olub. Rusiya mediası iki dövlət başçısının müxtəlif mövzularda əməkdaşlığı davam etdirməklə bağlı razılıqlarını yazıb. Putin isə Qətər ətrafında yaranmış böhranın aradan qaldırılması üçün siyasi və diplomatik fəaliyyətlərin davam etdirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Bu danışıqdan sonra Rusiya prezidentinin Küveyt əmiri ilə telefonla danışdığı bildirilir. Küveyt isə hazırda Qətər böhranının həllində əsas vasitəçilərdən biridir. Görünür ki, Putin Qətər böhranının sakit şəkildə həll olunmasını istəyir. Çünki hazırda Rusiya Türkiyə ilə Suriya məsələsində anlaşmaq üzrədir, sabah isə Astanada Suriya ilə bağlı yeni təkliflər müzakirəyə çıxarılacaq. Qətər kiçik dövlət olsa da, Suriyada savaşa silahlı qruplara təsir imkanları var, üstəlik, regionda müsbət vasitəçilik təcrübəsinə sahibdir. Putinə indi Qətər kimi neytral ölkələrin qorunub saxlan-

ması və daha aqressiv xətdə dayanan Səudiyyə Ərəbistanı kimi ölkələrin təzyiqini neytrallaşdırmaq üçün vacibdir.

Ərəb ölkələrinin isə səbri tükənmək üzrədir. Əlbəttə, indi Qətərə hərbi müdaxilənin olması o qədər də real deyil. Çünki körfəzdə onsuz da Yəmənə müharibə gedir, yaxın qonşu İraqda və Suriyada isə artıq neçə illərdə kaos davam edir. Qətərə müdaxilə onsuz da kövrək ictimai-siyasi vəziyyətin olduğu Bəhreyn və Səudiyyə Ərəbistanı kimi ölkələrin daxilində çaxnaşmaya səbəb ola bilər. Ancaq eyni zamanda körfəz ölkələrinin Qətəri blokada etmək təşəbbüsü faktiki olaraq fiaskoya uğradı. Çünki adıçəkilən ölkələrin başqa ölkəni blokada almaq üçün güclü iqtisadiyyatı yoxdur, üstəlik, Türkiyə və İran kimi regionun güclü ərzaq və sənaye ölkələri Qətərə açıq dəstək verməklə onu embarqodan xilas etdilər. Növbəti daha ağır təzyiq isə Qətərə hərbi müdaxilə və ya blokada alınmasıdır. Görünən odur ki, indi adıçəkilən ölkələr bu məsələdə ABŞ-in mövqeyini gözləyirlər. Çünki ABŞ müdaxilə etməsə Qətəri təslim etmək mümkün olmayacaq. Amerikada isə Qətər mövzusunda ikitirəlik var. Prezident Tramp və komandası Qətəri daha çox sıxışdırılmasına çalışsa da, Pentaqon əsas hərbi bazasının yerləşdiyi Qətərə daha çox təzyiqli qarşıdır.

Beləliklə, Qətər mövzusu indi körfəzdə "Qordi düyünü" nə çevrilib. Ərəb ölkələri üçün daha irəli gedib sərt qərarlar vermək ciddi riskdir, eyni zamanda gələn nöqtədə geri dönüş də yoxdur. Bu səbəbdən hər şey böyük dövlətlərin müdaxiləsindən asılı bir duruma gəlib.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

“Yeni Müsavat”ın “Bizim qonaq” rubrikasında bu dəfə müsahibimiz AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslıdır. Onunla ölkənin ictimai-siyasi durumu, partiyanın fəaliyyəti, növbəti ildə baş tutacaq prezident seçkiləri ilə bağlı planları, eləcə də dünyada baş verən siyasi hadisələr ətrafında söhbət etdik.

- Tural bəy, yay fəslindən siyasi səhnədə durğunluq müşahidə olunur... AĞ Partiya hansı işləri görür? Hazırda fəaliyyətiniz nədən ibarətdir?

- Bildiyiniz kimi, bizim fəaliyyətimizin 1 ili tamam oldu və bununla bağlı qurultay keçirdik. Özümüz siyasi səhnədə çoxdan təmsil olunsaq da, təşkilat olaraq yeniyik. Demək olar ki, ən gənc partiya bizimdir. Biz hazırda partiyanın təşkilatı işləri ilə məşğuluq. Bu fəaliyyətimiz mətbuatda çox da görünmür. İnsanlarla danışırıq, onlara ideyalarımızı izah edirik. Bütün bunlar mətbuat üçün hər zaman maraqlı olmur, özümüz də hər görüş haqqında mətbuata məlumat verməyə lüzum görmürük. Ancaq bu istiqamətdə işləyirik. İşimizlə müqayisədə artım balans bizi qane edir. Qısa müddətdə formalaşmağımıza baxmayaraq, bu gün Azərbaycan siyasi arenasında adımız 5-6 partiyadan biri kimi hallanırsa, partiyanın adı çəkiləndə 5 adamdən 3-ü tanıyarsa, bu bizim üçün uğurdur. Çünki müasir siyasətdə tanınmaq önəmlidir. Bu baxımdan, bizim üçün yay hələ ki passiv keçir.

- AĞ Partiya deyəndə adətən Türkiyədəki hakim partiya AK Partiya ağıla gəlir. Bu ocaşlıq, adaşlıq sizi narahat edirmi?

- Biz “AK Parti” deyilik, AĞ Partiyayıq. Bu adı seçməyimizin səbəbi isə odur ki, uzun illər siyasətdə olmağımıza baxmayaraq, hələ də vicdanımız təmizdir, hakimiyyətlə gizli əlaqələrimiz yoxdur, Avropadan, Amerikadan qrant almırıq, onların qarşısında öhdəlik götürmürük, İran və Rusiya ilə gizli danışıqlar aparmırıq, insanların qarşısında alınıbuz ağı, özümüz açıqdır. Partiyamızın adının “Ağ” olmasının verdiyi mesaj budur. Bəziləri deyir ki, AK Partiyanın ideyalarını “kopya”layırırsınız. Elə isə, narıncı inqilab edərkən biz onu xaricdən “kopya”lamırıdığımız? Ötən əsrin 90-cı illərində bütün SSRİ-də Xalq Cəbhəsi adı altında partiyalar yaranırdı, bunlar “kopya” deyildi? Türklərə, İslama aid nə isə olanda bu pis olur, “kopya” olur? Qoy olsun. Biz inkişafın, əxlaqın, mədəniyyətin, təmizliyin “kopyası” olacağıqsa, qoy olaq. Təbii ki, bu adın siyasi mənası da var. Məsələn, siz bir jurnalist kimi başqa bir yeni partiya adı ilə qarşılaşsaydınız, onun məqsədi, ideologiyası ilə maraqlanacaqdınız. Ancaq AĞ Partiyasının adındakı bu paralellik öz məqsədini, ideyasını da izah edir. Siz beynində bizi avtomatik olaraq AK Parti ilə assosiasiya edirsiniz. Bizim hədəflərimiz bəllidir. Hətta təklif edirik ki, bütün digər türk-islam dövlətlərində “Ağ partiya”lar yaransın. Demokratik görüşlü, öz dininə, millətinə, keçmişinə, mentalitetinə sahib çıxaraq inkişaf etmək istəyən bir qurum kimi niyə vahid ideologiyamız olmasın? Bəli, biz “kopya”layırıq. Çünki həmin insanların ataları 1918-ci ildə bizə görə Bakıya qədər gəlib vuruşub bu-



irəni əhatə etməlidir. Bu böyük və yorucu bir prosesdir.

- Bunun üçün imkanlarımız varmı?

- Təbii ki, bu səsləri YAP qədər rahat yığa bilməsək də, gücümüzün zirvəsində işləyərək çatdırı bilərik. Təqribi bölgülər və bizim bu günə qədər olan siyasi təcrübəmiz bunu etməyə imkan verir. Bir çox partiyalarla müttəfiqlərimiz var. Onlar da bu işdə bizə kömək edəcək.

- Müxalifət yəna vahid namizədlə prezident seçkilərinə

larda iştirak edəcəyik, namizədlər üçün yaradılmış bütün imkanlardan yararlanacağıq, efriflərə çıxacağıq. Sonda kimsə bizdən güclü olarsa, onun xeyrinə güzəştə gedə bilərik. Ancaq məsələnin həlli vahid namizəddə deyil, vahid elektorattadır.

- Ölkənin hazırkı durumunu necə dəyərləndirirsiniz?

- Sosial vəziyyət gərgindir, neftin qiymətinin 120 dollardan 50 dollar həddinə düşməsi xalqın şamına təsir edir. Pulun dəyersizləşməsi, devalvasiyalar,

yaşananlar böyük dövlətlərin, Amerikanın, Avropa Birliyinin, zaman-zaman Rusiyanın ortaya atdığı oyunlardır. Onlar öz mövqelərini möhkəmlətmək üçün bu cür oyunlara gedirlər. Sadəcə, oradakı uşaqlara, əliyalın insanlara yazıq olur. Burada nisbətən sevindirici hal odur ki, regionda baş verən proseslər Türkiyəmizin təsirini artır. Türkiyə artıq bölgədə söz sahibidir və hadisələrdə ağırlığı artır. Qardaş ölkə artıq Osmanlının nüfuzunu bərpa edir. Türkiyə Osmanlının mirasına sahib çıxmağı bacarmalıdır, oradakı məzlum xalqları qorumaq lazımdır. Görünən odur ki, indiki dünyada söz azadlığı, insan hüquqları utopyadır. Belə bir məqamda əzilen sadə insanlara dayaq durmaq lazımdır. Necə ki, Türkiyə Qətərdə bunu etdi. Əks təqdirdə, istər türk, istərsə də ərəb dövlətləri Suriyanın və İraqın halına düşəcək.

- Hazırda dünyanı şoka salan başqa bir məsələ ABŞ-ın yeni prezidenti Donald Trampın son bəyanatları, qərarlarıdır. Sizdə ABŞ demokratiyası, nahaqət bir siyasi sistem necə Trampı qəbul edir, ona müqavimət göstərmir?

- Heç kimə siri deyil ki, Amerikanın şəxslər yox, sistem idarə edir. Müxtəlif dövrlərdə həmin sistemin maraqlarına uyğun olaraq, İQ səviyyəsi çox aşağı olan Corc Buşu prezident seçirlər, o da İraq və Əfqanıstana girib oranı dağıdır. Sonra Obama timsalında bir qaradərili prezident seçir, demokratiya nümunəsi götürülür. Tanklarla, toplarla dağıtdıqları ərazilərə humanitar yardım edirlər. Dünən dağıtdıqları beşmərtəbəli binanın yerində bu gün çadır qururlar və özlerini sülhpərvər, insanpərvər kimi göstərirlər. Çörçillin dedi ki, kimi, Amerikanın daimi dostları yox, daimi maraqları var. Lazım oldu da söz azadlığı, insan haqları kimi demokratik dəyərlərlə bağlı da güzəştə edirlər. Demokratiya onların maraqlarının təminatıdır, Trampın imiçmentə göndərilməsi də, göndərilməməsi də Amerikanın imperialist maraqlarına xidmət edən addım olacaq. Tramp qalacağına, deməli, Amerikanın hazırkı maraqlarına o xidmət edir, yox, Nikson kimi yarımçıq göndərəcəklərə, deməli, getməsi sərf edir. Və ya Kennedi kimi güllələyib öldürəcəklərə, deməli, sistemin maraqlarına o uyğundur. Hazırda Tramp bu sistemin bir parçasıdır. Əks halda, hansı prezident gəlib Səudiyyə Ərəbistanına bir gündə 100 milyard dollarlıq silah satın gədə bilirdi? Və ya Amerikanın maşınqayırma sənayesinin belini qırmağa hesablanmış ekoloji vəziyyətin düzəldilməsinə dair paktdan birtərəfli çıxmağa Tramp cəsarət edə bilirdi? Və ya demokratik prezident böyük şirkətlərin qabağında ultimatum qoya bilirdi ki, zavodlarımızı Meksikadan Amerikaya qaytarın, buradakı fəaliyyətlərinizi məhdudlaşdıracağıq. Bu qərarlar Amerikanın güclənməsinə xidmət edir. Trampın şüarı da bu idi ki, “yeni güclü Amerika”... Hələ ki bütün bunları etmək üçün Tramp lazımdır. Səlahətdə bir Obama tapıb gətirəcəklər və biz inanacağıq ki, onlardan daha demokratiki yoxdur. Biz isə öz taleyimizi öz əlimizə almağı bacarmalıyıq. Problemlərimizin həllini belə kimdənsə gözləməməliyik.

□ Nərgiz LİFTİYEVA
Fotolar: Məhəmməd
TÜRKMƏN

“Biz qatılacağımız ilk seçkidə hakimiyyətə gələcəyimizi düşünmürük”

Tural Abbaslı: “2018-ci il prezident seçkiləri gücümüzü yoxlamaq üçün bir şans olacaq”

“Biz inkişafın, əxlaqın, mədəniyyətin, təmizliyin “kopyası” olacağıqsa, qoy olaq”

rada şəhid olublar. Və yaxud bizim atalarımız Çanaqqala döyüşündə qan töküblər. Biz zəif millət olaraq birik.

- Türkiyədəki hakim AK Partiya ilə əlaqələriniz varmı?

- Təbii ki, əlaqələrimiz var, ancaq bunlar bizi qane edəcək səviyyədə deyil. Hələlik şəxsi münasibətlər fonunda əlaqələr yaradıq. Türkiyənin regiondakı səfirliklərinin fəaliyyətindən bir qədər narazıyam. Digər ölkələrin səfirlikləri Azərbaycanda daha aktivdirlər. Türkiyə səfirliyinin işi isə qaneedicidir. Səbəblərdən biri də budur. Digər bir səbəb isə odur ki, AK Partinin Azərbaycanda ən böyük müttəfiqi indiki hakimiyyətdir, münasibətləri də yaxşıdır. Biz isə müxalifət partiyasıyıq və bu mənada bizimlə təmaslar, ən yüksək səviyyədə yaxınlaşmalar Azərbaycan hökumətində narahatlıq yarada bilər. Belə bir ehtiyatlanma da ola bilər. Bu mənada əlaqələrimiz hələ ki bizim istədiyimiz səviyyədə deyil. Azərbaycanda demokratik müəhit yarandıqca, paralel olaraq biz də bir partiya kimi gücləndik, bu əlaqələr daha yüksək səviyyədə olacaq. Hələ ki AK Parti ilə ideoloji baxımdan daha sıx bağlılıq. Sosial şəbəkədə AK Partinin müxtəlif şəxslər üzrə səlahiyyətli şəxsləri bizə yazırlar, məlumatlarımızı paylaşır, dəstəklədiklərini bildirirlər. Partiyamızın aşağı təbəqəsi bizə tam dəstək var. Mən əminəm ki, biz bu təbəqədə gücləndikcə, onların da təşviqi ilə rəhbər səviyyədə əlaqələrimiz artacaq. Ancaq biz onu da başa düşürük ki,

Azərbaycanda fəaliyyət göstəririk və hədəfimiz xalqdır. Biz xalq arasında güclü olsaq, bütün digər dairələr də bizimlə işləməkdə maraqlı olacaqlar.

- Tural bəy, hakim partiya artıq 2018-ci il prezident seçkiləri ilə bağlı hazırlıqlara başlayıb. Sizin partiyanız necə, bu seçkilərdə iştirak edəcəkmiz? Namizədiyyətinizi verəcəksinizmi?

- 2018-ci il prezident seçkiləri ilidir. Biz istərdik ki, gələnlər bizə seçkilər keçirilsin. Çünki əgər prezident konstitusiyasının ona verdiyi yeni səlahiyyətlərdən istifadə edib birinci vitse-prezidenti təyin edib, yəni də həmin dəyişikliklərə istinadən 7 illik prezidentlik dövründən istifadə edə bilər və seçkiləri 2020-ci ildə keçirə bilər. Bu nüans da var. Biz hələ dəqiq bilmirik ki, prezident seçkiləri keçiriləcək, ya yox. Bu bərdə açıq bəyanat da verilməyib. 2018-ci il prezident seçkiləri bizim üçün bir şans olacaq. Təbii ki, biz qatılacağımız ilk seçkidə hakimiyyətə gələcəyimizi düşünmürük. Bunun reallığını qəbul edirik. Biz siyasi qüvvə olaraq, istənilən seçkiyə bir imkan kimi baxırıq. Bu həm xalqın qarşısına çıxmaq üçün, həm ideologiyamızı və özümüzü təqdim etmək üçün, həm də siyasi arenada yerimizi möhkəmləndirmək üçün istənilən seçkiyə bir şans kimi baxırıq. Əgər seçkilər keçirilsə, biz də iştirak edəcəyik və çalışacağıq ki, 45 minə yaxın imza toplayıb namizədiyyətimizi təsdiq etdirək. Bunun da müəyyən şərtləri var, 60-dan çox da-



“Müxalifətin uğurunun sirri vahid namizəddə deyil, vahid elektorattadır”

qatılmaq istəsə, siz güzəştə gedərsinizmi?

- Vahid namizəd söhbəti artıq siyasi arenada öz cəlbediciliyini itirib. Biz müxalifətin vahid namizədinin olmadığını desək də, bütün prezident seçkilərinə müxalifət vahid namizədlərlə qatılıb. Bundan öncə, 2013-cü ildə Milli Şuradan vahid namizəd verildi, 2003-cü ildə İsa Qəmbər vahid namizəd idi, 1998-ci ildə Etibar Məmmədov vahid namizəd idi. Rəşadət düşünən bütün insanlar onların ətrafında toplanmışdı. Ancaq gördük ki, vahid namizədin olması məsələni həll etmir. Problem onda deyil. Burada xalqın vahid namizəd ətrafında toplanmasını təmin etmək lazımdır, hansısa liderlərin həmin namizəd ətrafında yığılması heç nəyi dəyişmir. Biz indidən kiminsə namizədiyyətinə dəstəkləmək fikrində deyilik, seçkilərdə özümüz iştirak edəcəyik. Görsək ki, xalqın simpatiyası başqasındadır və bizdən daha uğurlu namizəd var, seçkinin ən son mərhələsində biz onun xeyrinə güzəştə gedə bilərik. Ancaq namizədiyyətimizi verəcəyik, bütün prosedura-

iş yerlərinin bağlanması, real gəlir mənbələrinin bağlanması təbii ki, təsir edir. Hökumət də zaman-zaman güc nümayiş etdirməklə, zaman-zaman isə monopoliyanı ləğv etməklə, sahibkarlara şərait yaratmaqla, vergi yoxlanışlarını zəiflətməklə, insanlara fəaliyyət məkanı yaratmaqla bu durumu tənzimləməyə çalışır. Vəziyyətin ağır olması göz önündədir. Bunun qarşısını almaq üçün addımlar atılmasa bir günün içində ölkədə gərginlik yaşana bilər. Bu həm müxalifəti, həm də hakimiyyəti narahat etməlidir. Mən o fikirdən uzağam ki, nə olur-olsun, təkli bu hakimiyyət getsin. İnsanlar küçələrə çıxsın, struktur dağılsın, yağmalanmalar olsun... Xeyr, mən bu fikirdə deyiləm, stabillik çox önəmlidir. O mənada hazırkı gərginlik bizi də narahat edir.

- Dünyanın siyasi gündəmində hazırda ən mühüm məsələ Yaxın Şərq böhranıdır...

- Yaxın Şərq geosiyasi oyunların qurbanına çevrildi. İraq, Suriya və Misirdə baş verən hadisələr, Qətərdə hazırda

Dünya bazarında neftin qiyməti qalxa bilər. Səbəb isə ABŞ-da qazılan neft quyularının sayının azalmasıdır. Belə ki, 26-30 iyunu əhatə edən həftədə neft quyularının sayı 756-ya qədər geriləyib. Qazılan quyuların sayı barədə məlumat ABŞ-ın neft sənayesinin vəziyyəti və qısa dövr xam neft hasilatı haqqında göstərici qəbul edilir.

"Brent" markalı neftin qiyməti ilə bağlı son həftələrdə baş verənlər və Amerikada hasilatın, quyuların sayının artım trendinə baxmaq daha doğru olar: "Ötən həftə, sadəcə, bir neft buruğu azaldı, bağlanan quyulardan digəri qaz quyusu idi. Azalma elə ciddi olmasada, psixoloji olaraq bazarlara təsir göstərdi. Ay sonunda adətən neft bazarında spekulasiya ilə məşğul olan şəxslər

görə də "Brent" markalı neftdən əlavə, "WTI" nefti adlandırılan yüngül neft həm də Şimali Amerika nefti sayılır. Kanadada da son həftələrdə hasilatın artım tempi hiss olunur. Ona görə də qlobal trenddə bu, neft qiymətləri üçün heç də pozitiv bir mənzərə deyil".

İqtisadçının sözlərinə görə, OPEK daxilində də ciddi problemlər var: "Çünki Liviya

man neft hasilatını azaldaraq bazarları itirmək istəmir. Çünki son anlaşmadan sonra ən çox neft hasilatını azaldan ölkə Səudiyyə oldu. Ona görə də inanmıram ki, OPEK ölkələri növbəti dəfə hasilatın azaldılması ilə bağlı anlaşmaya getsin. Bazardakı payını itirmək təhlükəsi də mövcuddur. Ötən həftənin neft bazarında trend yarada biləcək digər bir hadisə isə Trampın



Əli Əliyevin prezidentliyə namizədliyi irəli sürüldü

VİP sədrinin seçki qərargahının yaradılmasına qərar verildi

İyulun 3-də Vətəndaş və İnkişaf Partiyası (VİP) Məclisinin IV qurultayında seçilmiş Məclisin yeni tərkibində ilk iclası keçirilib. VİP-dən "Yeni Müsavat"ə verilən məlumatda bildirilir ki, iclasda ölkədəki ümumi vəziyyət, təşkilati məsələ, IV Qurultayda qəbul edilmiş qərarların icrasına yönəlik fəaliyyət, VİP-in 2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkilərində iştirakı və cari məsələlərə baxılıb.

Gündəlikdəki birinci məsələyə dair məruzə ilə çıxış edən VİP sədri Əli Əliyev ölkədə və Azərbaycanın aid olduğu regionda baş verən prosesləri dəyərləndirib. VİP sədri daxili və beynəlxalq şərtlər Azərbaycanda real islahatların aparılmasını, siyasi sistemin təbii qaydada yenidən formalaşmasının qaçılmaz olduğunu diqqətə çatdırıb.

Məruzə ətrafında müzakirələrə qatılan Məclis üzvləri VİP sədrinin çıxışındakı məqamlara münasibətlərini bildiriblər.

Gündəliyin sonrakı məsələsi kimi VİP-in IV Qurultayından sonra nizamnamədən irəli gələn bir sıra təşkilati məsələlərə baxılıb. İclasda VİP Məclisinin sədrliyinə növbəti dəfə Rəşid Abbasov seçilib. VİP sədrinin təqdimatı ilə Siyasi Şuranın 10 nəfərdən ibarət yeni tərkibi müəyyən edilib. Bundan başqa, Ə.Əliyevin təqdimatı əsasında Cahən Əliyeva VİP sədrinin birinci, Ramil Hüseynov, Adil Mir-Həsənlı, Cavid Cabbarlı, Nailə Qasımzadə isə müavinləri postlarına təyin olunublar.

Üçüncü məsələnin müzakirəsində iştirak edən natiqlər IV Qurultayın qərarlarının icrası üçün VİP Mərkəzi Aparatı ilə rayon təşkilatları arasında kommunikasiyanın gücləndirilməsinin və operativ məşvərət imkanlarının genişləndirilməsinin vacibliyini önə çəkiblər.

Üçüncü məsələ haqqında çıxış edən VİP sədri Ə.Əliyev 2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkilərini qarşıdakı yaxın dövrdə ölkənin ən mühüm siyasi hadisəsi adlandıraraq, o, ölkə müxalifətinin bu seçkilərdə birgə fəaliyyətinin zəruriliyini qeyd edərək, VİP-in bütün variantlara hazır olmasının vacibliyini bildirib.

Bütün mümkün variantların fəvqündə VİP-in seçkilərə öz namizədi ilə qatılması zəruriliyi önə çəkilib. Yalnız müxalifət düşərgəsinin prezident seçkilərində geniş koalisiyasının yaradılacağı və vahid namizədin müəyyənləşdiriləcəyi təqdirdə, VİP-in öz namizədindən imtinasının mümkünlüyü bildirilib.

Hadisələrin digər inkişaf variantlarında VİP-in namizədinin ətrafında koalisiyanın yaradılmasının zəruriliyi vurğulanıb. Ə.Əliyevin çıxışında həmçinin prezident seçkilərinin nəzərdə tutulan tarixdən əvvəl keçirilməsinin mümkünlüyü də vurğulanıb və VİP strukturlarının hər iki varianta hazırlıq məqsədilə Məclisin qərarı üzrə Seçki Qərargahının yaradılmasının məqsədəuyğunluğu, seçkilərə yönəlik hazırlıqlara dərhal başlanılmasının düzgün addım ola biləcəyi bildirilib.

Müzakirədə iştirak edən Məclis üzvləri indiki şəraitdə VİP-in prezident seçkilərində müstəqil iştirakının daha məqsədəuyğun olduğunu diqqətə çatdıraraq, partiya sədri Ə.Əliyevin prezidentliyə namizədliyinin rəsmiləşdirilməsi təklifini irəli sürüblər. Səsvermənin nəticələrinə əsasən, Ə.Əliyevin 2018-ci il seçkilərində VİP-in prezidentliyə namizədi olması haqqında qərar qəbul edilib.

□ E.SEYİDAĞA

ABŞ dünyanın enerji xəritəsini dəyişir

Natiq Cəfərli: "Amerika istəsə, neft bazarının qara günləri başlayacaq..."

Məlumatla görə, Amerikanın neft sənayesində bu həftə qazılan neft quyularından 2-sində işlər dayandırılıb. Beləliklə, 23 həftə ardıcıl artdıqdan sonra bu həftə qazılan quyuların sayı azalaraq 756-ya düşüb. Digər tərəfdən, yanvar ayında 522 olan qazılan quyuların sayı son 24 həftədə 45 faiz artıb. Bununla yanaşı, ötən həftə ABŞ-ın xam neft istehsalında kəskin azalma baş verib.

ABŞ Enerji İnformasiya İdarəsinin çərşənbə günü açıqladığı məlumatlara görə, ölkədə xam neft istehsalı keçən həftə gündəlik orta hesabla 100 min barellik azalma ilə 9,25 milyon barelə enib.

Mütəxəssislər ötən həftə xam neft qiymətlərinin kəskin düşməsinin ABŞ-da neft istehsalına mənfi təsir etdiyinə diqqətini cəmləndirərək, qiymətlər 43 dollardan aşağı düşdüyü halda ölkədə hasilatın sərbəst olduğunu qeyd edirlər.

Ötən həftə ABŞ-da Qərbi Texas neftinin barel qiyməti 42,05 dollara qədər enərək, 2016-cı ilin avqust ayında bu yana ən aşağı səviyyəsini görmüşdü. Məlumatın açıqlanmasından sonra neft qiymətləri 1%-dən çox artıb. "Brent" neftinin qiyməti 48,10 dollara, Texas nefti isə 46,30 dollara qalxıb.

Qeyd edək ki, dünya bazarında neftin qiymətində artım qeydə alınıb. Nyu-Yorkun NYMEX birjasında "Layt" markalı neftin bir barelinin qiyməti 1,11 dollar bahalaraq 46,25 dollar təşkil edib. Londonun ICE birjasında "Brent" markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 1,31 dollar artaraq 48,91 dollar olub.

ABŞ-ın neft bazarındaki rolunu qiymətləndirən iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli bildirdi ki, bunun üçün



və şirkətlər həmişə özlərinin qısamüddətli quyularını bağlayırlar. Bu da qiymətlərə öz təsirini göstərir. Çünki onlar aylıq gəlirlərini götürməyə çalışırlar. Bu həftənin sonunda baş verən prosesin də əsas mahiyyəti bundan ibarətdir. Qlobal trenddə isə vəziyyət əksinədir, Amerikada neft quyularının sayı son 18 həftədə xeyli artıb. Son 1 ildə demək olar ki, iki dəfəyə yaxın artıb. Bu da dünya neft bazarına təsir edəcək amillərdən biridir. ABŞ-ın neft hasilatında da hər zaman artım olub. Yalnız ötən həftə hasilatda 100 min barel azalma qeydə alınıb. Buna da bəzi ştatlarda hava şəraiti ilə əlaqədar bəzi quyuların işləməməsi səbəb olub. Elə ona görə də bu həftənin sonunda qiymətlərə təsir edən amilə çevrilib. Qlobal trendi götürsək Amerika gündəlik neft hasilatını 8 milyon 600 min bareldən 9 milyon 400 min barelə qədər artırıb. Kanadada da hasilatın 400 min barel artımı müşahidə olunur. Amerika və Kanadanın neft sənayesini birgə dəyərləndirmək daha doğrudur. Çünki bir-biri ilə çox sıx bağlı olan və şirkətləri bir-birinin ərazisində fəaliyyət göstərən iki eyni iqtisadi zona-dır. Enerji baxımından da Şimali Amerika və Kanada vahid zona kimi dəyərləndirilir. Ona

və Nigeriya OPEK anlaşmasına qoşulmadı və son iki ayda iki ölkənin bir yerdə neft hasilatı az qala 800-900 min barellə çatdı. Liviya isə daha ciddi artım müşahidə olundu. Son iki ayda hasilat 400 min bareldən 800 min barelə qədər artdı. Bu da qiymətlərə çox mənfi təsir edir. Bundan əlavə, dünyada neft qiymətlərinin perspektivini ölçmək üçün ən maraqlı indikatorlardan biri neft tankerlərinin dünyadakı xəritəsi, marşrutları və hansı neft tankerlərinin neçə müddət boşaldılmaması indikatorudur. Bir neçə şirkət bunu izləyib. Son 1 ayda görünən mənzərə odur ki, tankerlərin böyük əksəriyyəti açıq dənizlərdə müştəri gözləyir. Tankerlərin doluluq səviyyəsi də kifayət qədər artıb. Bu da gələcəkdə neft qiymətləri ilə bağlı mənfi təsir formalaşdıracaq amillərdən biridir".

N.Cəfərli vurğuladı ki, gələcəkdə neft qiymətinə müsbət təsir edəcək yeganə amil OPEK ölkələrinin yenidən anlaşmaya gedib, Rusiya ilə bir yerdə hasilatı daha da azaltması ola bilər: "Yaxın gələcəkdə neft qiymətlərini yuxarı çəkəcək başqa elə bir amil yoxdur. Ancaq OPEK daxilindəki ölkələrin müxtəlif yanaşmaları, strategiyaları var. Səudiyyə Ərəbistanı uzun za-

Energetika Nazirliyinin tədbirindəki çıxışı oldu. Amerikanın enerji müstəqilliyinin təmin olunması üçün layihələrin başladığını elan etdi. Amerika bu gün də xaricdən, ərəb yarımadasından, Venesuelladan, Meksikadan orta hesabla 7,8 milyon barel neft alır. Trampın bu bəyanatı isə onu deməyə əsas verir ki, ABŞ neft hasilatını artıracaq. Çünki Tramp neft şirkətlərinə ciddi vergi endirimləri elan etdi. Əgər yaxın 2-3 ildə bu hədəflərə çatılsa, neft hasilatı 10 milyon bareli keçsə, bu, o deməkdir ki, xaricdən neft idxalı azalacaq. Amerika xaricdən neft idxalını azaltmağa başlasa, yaxın 5 ildə neft almaqdan imtina etsə, o zaman neft bazarının qara günləri başlayacaq. Çünki ABŞ dünyada ən çox neft istehlak edən ölkədir. Dünyada hasil edilən neftin təqribən 25 faizi onun payına düşür. Əgər bu istehlak daxili istehsal hesabına baş verəcəksə, nəticədə dünyada neft bolluğu yaranacaq, neftin strateji-siyasi əhəmiyyəti azalacaq və qiymətlər ucuzlaşacaq. Obama administrasiyası dənizdə və okeanlarda neft hasilatını qadağan etmişdi. Trampın daha bir qərarı isə bu qadağanın ləğvindən ibarət oldu. ABŞ-da okean və dənizlərdə, əsasən də Meksika körfəzində yeni yataqların işlənməsinə icazə verildi. Meksika və Kanada ilə yeni boru xəttinin çəkilməsi təsdiqləndi - hansı ki, Obama həmin xəttin çəkilməsini təsdiqləmişdi. Yeni Amerika dünyanın enerji xəritəsini dəyişməyə qərar verib. Yaxın 2-3 ildə bu hədəflərinə nail olsa, dünyanın enerji xəritəsində və qiymətlərdə çox ciddi dəyişikliklər olacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ

Erməni işğalı altında olan Qarabağa qanunsuz səfər edən və Azərbaycanın bütövlüyünə qarşı çağırışlar səsləndirdiyi üçün Belarusda tutularaq ölkəmizə gətirilən blogger Aleksandr Lapşinin məhkəmə istintaqı başlayıb. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində başlanan prosesdə dövlət ittihamçısı ittiham aktını elan edib. Elan olunmuş ittiham üzrə Aleksandr Lapşin özünü təqsirli bilmədiyini deyib.

Məhkəmə ona sərbəst ifadə verməsini təklif edib. Lakin A.Lapşin suallara cavab vermək istədiyini söyləyib. Dövlət ittihamçısının suallarını cavablandıran A.Lapşin blogger olduğunu, turist kimi iki dəfə Qarabağa səfər etdiyini deyib.

Dövlət ittihamçısının "işğal altında olan ərazilərin Azərbaycana məxsus olduğunu bildirdinizmi" sualına cavabında A.Lapşin "O ərazilər Azərbaycana məxsusdur" deyib: "Həmin ərazilərin Azərbaycana məxsus olduğunu internet vasitəsilə öyrənmişəm. Onda bildim ki, Azərbaycan torpaqları Ermənistan tərəfindən işğal olunub. Qarabağa gedəndə Azərbaycan tərəfinə heç bir müraciət etməmişəm. İşğal olunmuş ərazilərdə olarkən hoteldə qalmışam. Heç kimlə əlaqə saxlamamışam. Məni Qarabağda müşayiət edən qara saçlı şəxs idi. Orada olarkən Ermənistan tərəfinin rəhbər şəxslərindən heç kəslə görüşməmişəm. Səfərim barədə məqalələr yazmışam. Öz turistik təəssüratlarımı yazmışam. Hər iki xalqa hörmət var. Həmin videoları mən və digər şəxslər də çəkib. Özümün çəkmediyim videolarda görünülərdə varam. Həmin vaxt Georgi Artyonov və onun heyət yoldaşı Yuliy da yanımda olub. Mən yazılarımda Dağlıq Qarabağı coğrafi ərazi kimi göstər-

Müxalifət Lapşinə inanmamamağa və cəza verilməsinə çağırırdı

"Belə adamlara şərait yaradıb üzərinə öhdəlik qoymaq lazımdır ki, bundan sonrakı fəaliyyətlərini anti-Azərbaycan mövqeyində aparmasınlar"



mişəm. Hər bir münasibətli zondada xüsusi qeydlər etmişəm. Həmçinin bir çox ölkələrdə-Suriya, Əfqanıstan, Kosova, Qətər, Abxaziya, Osetiyada da olmuşam".

Bir sıra müxalifət partiyaları Aleksandr Lapşinin məhkəmədə dediklərinin səmimi olmadığını və ona layiq olduğu cəzanın verilməsini bəyan edib.

"Yeni Müsavat" a açıqlamasında VIP sədri Əli Əliyev bildirdi ki, Lapşin məsələsi Dağlıq Qarabağ məsələsinə Azərbay-

can rəsmi çevrələrinin beynəlxalq səviyyədə münasibətinin prinsipiallıq indikatorudur. Azərbaycanı təmsil edən şəxslər işğal olunmuş ərazilərə icazəsiz səfər edənlərə qarşı sərt olmalıdırlar. Dünya Qarabağ konfliktinə xalqların və hakimiyyətlərin davranışına rəğmən qiymət verir: "Lapşin məhkəmədə yalan danışır. O, Qarabağ ərazisini qarşı tərəfin sayaraq təbliğat aparıb. Azərbaycan hakimiyyətinin çağırışlarını iqnor edərək instaqram və digər

sosial şəbəkələrdən qıçıqlandırdı. Lapşinin əməlləri düz yerdə zühur etməyib. Onu bu işə həvəsləndirən şəxslər və maddi maraqlar olub. Bu günə qədər hakimiyyətin tövrünü kafi saymaq olar. Lapşinin ekstradisiyasına nail olmaq, məhkəmənin qurulması, Lapşinin ailə üzvlərinin və özünün üzrxahlığı ümumi işimizin xeyrinədir. Fikrimcə, onu bağışlamaq olmaz. Mütləq cəza verilməlidir.

Eyni zamanda bu siyasət Lapşinlə bitməməlidir. Təəssüf ki, bu mövqe bir sıra rusiyalı şou əhlinə tətbiq edilmir. Belə yanlışlar ümumi siyasətə və mövqeyə zərbə endirir. Heç kəsin şəxsi istəyi və ya şıltaqlığı milli maraqlardan üstün tutulmamalıdır. Nədənə, praktikada bəzən belə olur".

KXCP sədrinin müavini Xəzər Teyyublu isə dedi ki, Lapşinin bir tədqiqatçı jurnalist kimi Qarabağa səfəri təsadüf ola bilməz. Artıq 30 ilə yaxındır ki, Ermənistan öz ərazilərindəki rus hərbiçiləri vasitəsilə Azərbaycanın Qarabağ hissəsini işğal edib. Bunu bütün dünya bildiyi halda özünü tanımış blogger,

jurnalist elan eləyən adamın bil-məməsi mümkün deyildi. Ona görə də bu məsələdə Lapşinin indi dediklərində səmimiyyət yoxdur. İndiyə qədər bu cür təxribatçı səfərlər çox olub. Rusiyadan və digər yerlərdən musiqicilərdən tutmuş başqa sahələri təmsil edən erməni dostluğunda olanlar Azərbaycan dövlətindən icazəsiz səfərlər ediblər. Bu cür səfərlər ölkəmizin suveren hüquqlarının pozulması və beynəlxalq hüququn tapdalanmasıdır. Belə hallar yolverilməzdir və bu adamların vətəndaşlığı qeydiyyatda olduğu dövlətlərə nota verilməsindən tutmuş digər addımlar atılmalıdır. Bu, iqtidarın məsuliyyət məsələsidir. Lapşinin ifadələri məsələnin mahiyyətindən uzaqlaşmaq cəhdidir. Ona açılmış haqlı cinayət işinə uyğun da cəza kəsilməlidir".

Ümid Partiyası sədrinin müavini Tamilla Qulami də dedi ki, konfliktlərlə məşğul olan və blogger kimi fəaliyyət göstərən Lapşin Qarabağla, onun Azərbaycan ərazisi olmasıyla bağlı məlumatlara malik olmaması inan-dırıcı deyil: "Şübhəsiz ki, məlumatlara malik olub və bir qədər

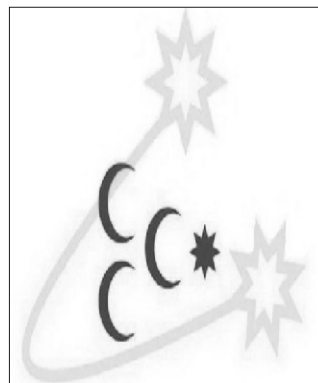
də tərəfkeşlik və yaxud da əlaqələri qismində Ermənistanı istə münasibət bəsləyib. Amma bu gün Azərbaycan məhkəməsi qarşısında öz səhvini etiraf edib məlumatlı olmadığını deyirsə, biz onun sərt cəzalandırılmasının tərəfdarı deyilik. Əksinə, belə adamlara şərait yaradıb üzərinə öhdəlik qoymaq lazımdır ki, bundan sonrakı fəaliyyətlərini anti-Azərbaycan mövqeyində aparmasınlar və Qarabağın da Azərbaycan ərazisi kimi tanınmasında aktiv iştirak edib digərlərinə əsaslı informasiya versinlər".

ADP sədrinin müavini Təliyət Əliyev də hesab edir ki, Lapşin ifadəsində səmimi deyil və barmaqılqar arasında olan adam kimi, sadəcə, özünün günahsız olduğu təəssüratını yaratmağa çalışır: "Azərbaycanın sərhədlərini qanunsuz keçən, ölkənin ərazi bütövlüyü əleyhinə fəaliyyət göstərən heç bir şəxsə güzəşt olmamalıdır. O cümlədən Lapşin də Azərbaycan qanunlarını pozduğu üçün ona qanunun nəzərdə tutduğu cəza kəsilməlidir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Siyasi düşərgə üçün ən "soyuq" yay

Partiyaların planları cari işlərdən o tərəfə keçmir



Azərbaycanda seçki ilinin olmaması siyasi səhnədə durğunluğu bir qədər artırır. Siyasət meydanı sanki boş qalıb. Bir zamanlar müxalifət partiyalarının şərti olaraq yaz, yay, payız, qış planları olurdu. İndi görünür ki, belə planlar varsa da ölkəmiqyaslı və ictimai rezonans yaradacaq səviyyədə ciddi deyil. Bir neçə müxalif partiya sədri və yetkilisinin "Yeni Müsavat" a bu barədə verdiyi açıqlamalardan da görünür ki, cari işlərdən o yana hansısa planlar nəzərdə tutulmur.

ADP sədrinin müavini Təliyət Əliyev qeyd etdi ki, yay aylarında ölkədə elə bir siyasi kampaniya və ya seçkilər olmadığından müxalifətin, o cümlədən ADP-nin hansısa proqram həyata keçirməsinə ehtiyac yoxdur: "Yay mövsü-

mündə cəmiyyətin əksər sahələrində, o cümlədən siyasi həyatda da həmişə süstlük olub. Bu baxımdan, hansısa istisnalar olmasa, qarşıdakı yay aylarında da ölkənin siyasi həyatı mövsüm üçün xarakterik olacaq".

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının Mərkəzi İcra Aparatının rəhbəri Samir Əsədli isə bildirdi ki, yay ayları üçün əsas rayon təşkilatlarında hesabat-seçki konfransları keçirilməsi olacaq: "Bir sıra rayon təşkilatlarımızın konfransları keçirilib, bəziləri hələ qalıb. Xüsusən də Bakı təşkilatları qalıb. Yay aylarında konfransları keçirib başa çatdırmaq nəzərdə tutulub. VHP-nin bu il payızda 25 ili tamam olur. 25 illiklə bağlı tədbirlərimiz olacaq. İlin sonuna kimi partiyanın qurultayının

keçirilməsi də nəzərdə tutulur". **VIP sədri Əli Əliyev** bildirdi ki, hakimiyyət yay mövsümünün passivliyindən yararlanmağa çalışacaq. Lakin onun ehtimalına görə, bu yay aylarında durğunluq olmayacaq. İstisna olunmur ki, məhz durğun olacağı öncə görülən yayda növbədənəkar prezident seçkiləri kampaniyasına başlansın: "Seçki olmasa belə, siyasi qaynarlıq üçün digər faktorlar yetərlidir. Bütün hallara müxalifət də hazırlaşmalı, yarana biləcək istənilən hala

adekvat olmağı bacarmalıdır".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı isə bildirdi ki, AĞ Partiya olaraq yay aylarında istirahətə çəkilmək niyyətində deyillər: "Hər həftə partiyanın İdarə Heyətinin toplantılarını keçiririk və qarşıda duran məsələlərin həlli istiqamətində iş bölgüsü, fikir mübadiləsi, müzakirələr aparılır. Həmçinin hakimiyyətdaxili baş verən prosesləri analiz edirik və buna uyğun addımları müzakirə edirik. Yayda da bu olduğu kimi davam edəcək. Həmçinin ən əsası, yeni yaranmış partiya olaraq təşkilatlanmaya xüsusi yer və önəm ayırıq. Hər iclasın əsas mövzularından biri də bu olur. Yəqin ki, siyasi cəhətdən passiv olan yay aylarında da əsas istiqamətlərimizdən biri bu olacaq. Çalışacağıq ki, sentyabra daha təşkilatlanmış və güclü şəkildə girək. Ümumən isə inkişaf tempimizdən razıyam. Əminəm ki, insanlar AĞ Partiyasının ideoloji xətti ilə tanış olduqca və hədəf və məqsədlərimiz barədə məlumatlandıqca, bizə tərəf yön

dəyişəcəklər".

Ümid Partiyasının sədr müavini Tamilla Qulami bildirdi ki, partiyanın 2017-2018-ci il yol xəritəsi planına uyğun olaraq təşkilatlanma davam etdiriləcək: "Qarşımızda olan yay ayı boyunca və gələn aylarda da rayon təşkilatlarımız konfranslar, regional müşavirələr keçirəcək".

AMİP katibi Elşən Mustafayev isə dedi ki, yay ayları üçün görüləcək işlər var: "Ümumiyyətlə, bütün partiyalar, təşkilatlar, müxtəlif qurumlar normalda illik iş planı ilə fəaliyyət göstərməlidirlər. Kim buna nə şəkildə əməl edir, deyə bilmərəm. Amma bizdə hər il üçün maksimum imkanlar nəzərə alınmaqla iş planı tərtib olunur və il ərzində kiçik korreklərlə bu plana uyğun fəaliyyət göstərilir. Əgər seçkilər və ya ölkəmiqyaslı böyük siyasi tədbirlər yoxdursa, hər hansı hadisə baş verməyibsə, adətən yay ayları durğun və aktiv olmayan fəaliyyətlə müşahidə olunur. Bu vaxtlar daha çox regionlarda olan təşkilatlarımızla işlər görülür. Bu il AMİP-in yaranmasının 25 illik yubileyidir. Bu vaxt iyul ayına təsadüf etdiyi üçün yay boyunca yubiley tədbirlərimizin olacağı gözlənilir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Türkiyədə yaşayan və çalışın politoloq Toğrul İsmayıl əməkdaşımızla söhbətində maraqlı bir məlumat verib. O deyib ki, atası, tanınmış alim, mərhum Əbülfəz Elçibəyin ən yaxın dostu Rafiq bəy İsmayıl 80 yaşının astanasında müdafiə edərək elmlər doktoru olub. Toğrul bəy zarafatına bu yaşda müdafiə edən atasının hətta "Ginnes Rekordlar Kitabı"na düşə biləcəyini də vurğulayıb. Bizim üçün də yeni olan bu xəbərlə bağlı Rafiq bəylə danışmaq istədik.

dən sonra baş verənlər mənə çox ruhdan saldı. Bundan sonra bir müddət də elmi işdən aralandım. Sonra ümumiyyətlə, vaz keçdim, dedim, əşi, müdafiə etmirəm, onsuz da doktor oldun, ya namizəd oldun, nə fərqi var?

- Bəs yenidən, özü də bu yaşda müdafiə qərarı verməyinizə təkan verən nə oldu?

- Mən müsahibələr verirdim. Bu zaman əleyhdarlarım danışdırdılar ki, elə ağıl öyrə-

- Və bu il müdafiə etdiniz, eləmi?

- Yox, üç il öncə.

- Bəs niyə indiyə qədər ictimailəşdirməyə ehtiyac görməmişiniz? Toğrul bəy sözarası deməsə, biz də bilməyəcəkdik.

- Özüm əhəmiyyət verməmişəm. Dost-tanış bilir, vəsalam. Mən heç zaman belə məsələləri yazmıram, özümü doktor, ya professor kimi təqdim etmərəm.

- Neçə yaşınızda oldu?

zəmi təqdim etmişəm. Ona da icazə veriblər ki, professor seçilim. Bu da Elmi Şurada, ya da sentyabrda olacaq. Hər halda, professor kimiəm (gülür).

- Toğrul İsmayıl etiraf edir ki, atam bu yaşda bizdən çox çalışır, işləyir, çap olunur. Maşallah olsun!

- Hə, kitablar, məqalələr yazıram, xarici ölkələrdə çap olunuram. Bugünlərdə bir kitabım çıxdı, "Abbasilərin ictimai-siyasi və hərbi həyatın-

Medianın başı üzərində Tramp qılıncı



Xalid KAZIMLI

Dünya mediasının başı üzərindən iti bir Damokl qılıncı asılıb. İndi düşər, bu saat düşər. Bu qılıncın yeni adı Trampdır. Adam dünya hegemonu olan dövlətin başçısıdır, əlinin üstündə əl yoxdur və mediaya qarşı aqressivdir.

O, hakimiyyətə gəldiyi ilk gündən, hətta ilk saatdan azad media ilə qırğındadır. Elə bir toplantı olmur ki, ona biət etməyən, onu tənqid edən media qurumlarını söyüb yamanlamasın, onlara qarşı nifrət püskürməsin.

Əvvəlcə o, CNN kimi telekanalların reportyorunu təhqir edir, onlara şəxsinə sual vermək imkanı yaratmır, brifinqdən qovmağa çalışırdı. Daha sonra bu cür media qurumlarına təhqiramiz adlar qovmağa başladı, indi də video hazırladı, yayıb və həmin videoda özünün CNN-ni necə əzişdirdiyi görünür.

Bu, ABŞ tarixində bir ilkdir. Ona qədər heç bir prezident azad media ilə bu cür savaşa girməyib, girməyib. Yalnız prezident Riçard Nikson mediaya münasibətində indiki ilə müqayisədə xırda-para qüsurlara yol vermişdi, ancaq o da bunun bədelini istefası ilə ödədi.

Tramp isə sırf Şərq diktatorları kimi tənqidçi jurnalistikanın yox olmasını istədiyini gizlətmir.

Deyəsən, o, demokratik rejimlərdə medianın dördüncü hakimiyyət olması faktını qəbul etmir, etmək istəmir, ona yalnız rəhbərləri mədh və təbliğ etmək vasitəsi kimi baxır.

Hər halda, Trampın azad mediaya kəskin münasibəti prezident seçkisi kampaniyasında tənqid edilməsi üzündəndir. O zaman o, bir sıra aqressiv açıqlamalarına, mürtəce fikirlərinə görə rəqibləri və neytral media qurumlarının aparıcı yazarları tərəfindən tənqid olunurdu. Tramp isə bu fikirləri hər zaman süngü ilə qarşılayırdı.

Hətta bu günün özündə də ABŞ dövləti tərəfindən maliyələşdirilən media qurumlarında Trampın siyasətinə dair tənqidi materiallara rast gəlmək mümkündür.

İşin gedişatından görünür ki, Tramp bütün tənqidi səsləri əzişdirmək, boğmaq fikrindədir.

Ən pisi odur ki, ABŞ-da Trampın bu kimi niyyətlərini müsbət qarşılayan, ona tam dəstək verən milyonlarla seçici var. Onlar azad mətbuata sahib olmağın bir dövlət üçün nə demək olduğunu, hansı mənə daşdığına, haqq-ədalətin bərqərar olunmasında medianın rolunun nə dərəcədə olduğunu ya anlamırlar, ya da anlamaq istəmirlər.

Bəs Trampın bu siyasəti dünyada necə inikas olunacaq?

Aydın məsələdir ki, dünyanın 200-dən artıq dövlətinin əksəriyyəti məhz ABŞ-a baxıb, düzlənir, ondan örnək götürür. Üstəlik, pis şeylər yoluxucu olur. Bu baxımdan hesab etmək olar ki, demokratiyaya keçidi yenidən başa çatmış, keçid dövründə olan, demokratiya və mətbuat azadlığı sahəsində problemlər yaşayan ölkələrdə geriye dönüş başlayacaq.

Onsuz da demokratiya, insan haqları söz və mətbuat azadlığı sahəsində, dünyanın, demək olar ki, bütün ölkələrində problemlər var. Trampın CNN-i, onun simasında medianı əzişdirməsi isə aqressiv xətt tərəfdarlarının əlini gücləndirəcək, onlara belə bir tutarlı arqument verəcək: "Jurnalistləri Amerikada da tuturlar; Telekanalları, qəzetləri ABŞ-da da bağlayırlar".

Ümumiyyətlə, hansı ölkədə hakimiyyət, xüsusilə də iş başına yeni keçmiş iqtidar komandası media ilə çəkişirsə, onu nəzarətə almaq, pis halda, boğmaq, məhv etmək istəyirsə, bu, onun pis niyyətlərindən xəbər verir. Bu o, deməkdir ki, həmin komanda elə bir siyasi xətt yeridəcək, elə fəaliyyət göstərəcək ki, bundan ölkə xalqının xəbər tutmasını, özü barədə mənfi rəy yaradılmasını istəmir.

Şəffaf işləyən iqtidar komandalının mediadan qorxusu yoxdur, onu boğmağa çalışmır və medianın tənqidinə dözümlü yanaşır.

Trampın mediaya dözümsüz yanaşması onun şəxsi məziyyətlərindən də irəli gələ bilər. Ancaq ABŞ-da yayılan son xəbərlər də göstərir ki, Ağ Evin yeni administrasiyasının tənqidçi medianın fəaliyyətindən narahat olmağa ciddi əsasları var.

Onu da unutmayaq ki, ABŞ-ın sabiq prezidentlərindən biri belə bir ifadənin müəllifidir: "Əgər mən dövlətin qəzetsiz və ya qəzetin dövlətsiz olması seçimi qarşısında qalsaydım, ikinci variant seçərdim".

Belə görünür ki, Tramp və onun kimi fikirləşən bütün liderlər birinci variantı daha məqsədəuyğun hesab edirlər.

Rafiq bəy İsmayılın üç il gizlədiyi sirr açıldı

"Əleyhdarlarım danışdırdılar ki, elə ağıl öyrədəndirsə, doktorluq müdafiəsini eləsin"

- Rafiq bəy, doktorluğu hansı mövzu üzrə müdafiə etdiniz?

- Mənim tədqiqatım, ümumiyyətlə, ərəb ölkələrinin orta əsrlər dövrünə aiddir və Misir tarixi ilə bağlıdır. Müdafiə etdiyim mövzuda Abbasilər dönmində Misirin sosial-iqtisadi və siyasi durumu toplanır. Burada əsasən Misirdə türk döyüşçülərin siyasi, hərbi həyata gəlməsi, ölkənin idarə olunmasında başlıca qüvvəyə çevrilməsi və məhz türklərin sayəsində Misirin Abbasilər xilafətinin tabeliyindən çıxıb müstəqil bir dövlətə çevrilməsi məsələlərini tədqiq etmişəm, səbəb, nəticələrini və s. araşdırmışam. Həmçinin türklərin Misir tarixindəki rolunu qismən də olsa, aydınlaşdırmağa cəhd göstərmişəm.

- Sizin doktorluğa gedən yolunuz, apardığınız araşdırmalar neçə il davam etdi?

- (Gülür) Mənim namizədlik müdafiəm 1971-ci ildə olub. O zaman vaxtımdan da bir il tez işimi qurtardım və müdafiə etdim. Sonrakı dövrdə müəyyən səbəblər oldu ki, müdafiəm gecikdi. Əsas günah da mənim özümdəydi. Moskvada qərar çıxartdılar ki, dissertasiya rusca yazılmalıdır. Bunu yazmaq, tərcümə etmək və s. kimi məsələlər psixoloji cəhətdən mənim işimə yaramadı, ona görə bir qədər gecikdim. Sonra müdafiə etmək istədim, başımız inqilaba qarışıdı. Bizi yixandan sonra isə mənim rəhbərim rəhmətlik Ziya müəllim idi. Sonrakı dövrdə də rəsmən Ziya müəllim qalmışdı. Amma mən müdafiə edəndə rəhmətə getdiyi elə! Mən də bu gün-sabah deyirdim. Ancaq Ziya müəllimin başına o hadisə gələn-



dəndirsə, doktorluq müdafiəsini eləsin. Mən də dedim müdafiə edərdim. Ona görə də girişdim bu işə, tez bir müddətdə elmi işimi hazırladım.

- Nə qədər çəkdi?

- Çoxdan işləyirdim, bəzi məqalələrim var idi. Onların hamısını toparladım, 4 ilə hazırladım.

- Yəqin ki, xarici ölkələrdə də məqalələriniz çap olunub.

- Hə, Türkiyədə, Özbəkistanda, Ukraynada məqalələrim çap olunub, məruzələrlə çıxış etmişəm. Türkiyədə dəfələrlə beynəlxalq xarakterli konfranslara qatılıb çıxışlar etmişəm.

- Elmi rəhbəriniz kim oldu?

- Dediym kimi, rəhmətlik Ziya müəllim idi. Sonrakı dövrdə də rəsmən Ziya müəllim qalmışdı. Amma mən müdafiə edəndə rəhmətə getdiyi elə! Mən də bu gün-sabah deyirdim. Ancaq Ziya müəllimin başına o hadisə gələn-

- 75 yaşında. İndi artıq 78 yaşım var. O zaman yenə də müəyyən maneçiliklər oldu. O məqalə elədi, bu belədir. Hər nə dedilər, elədim. 3-4 il də vaxtım buna getdi. Bütün sözləri kəsildəndən sonra aparıb verdim. Ancaq yenə də təqdimat yazmırdılar. Nəhayət, təqdimat da oldu. Elə bir təcürbə yoxdur ki, müdafiə etmək üçün rektor icazə versin, amma hər şey mərkəzləşdirilib.

- Əsas odur ki, nəticə əldə etdiniz...

- Hə, uzun sözün qısa, dedilər, bizdə mütəxəssis yoxdur, bunu xarici rəyə göndərməliyik. Dedim, a kişi, bizim kafedrada 3 mütəxəssis var, Nərgiz xanım və Sani müəllim.

- Siz hazırda Bakı Dövlət Universitetinin professorusunuz, eləmi?

- Bəli, BDU-da işləyirəm. Elmlər doktoruyam. Professor yeri veriblər, mən də əri-

da türklər" adlı. Başqa bir kitabım da çıxacaq, ərəb ölkələrinin çağdaş tarixi ilə bağlıdır, 1900-cü illərdən başlayaraq bu günə qədər. Bu kitab iki hissədən ibarətdir, bir kitab çıxıb, ikincisi də çapdadır.

- Dostunuz rəhmətlik Əbülfəz Elçibəy müdafiə ilə bağlı sizə nə deyirdi? Heç Əbülfəz bəy də doktorluğu müdafiə etmədi...

- Elədir. Söhbətlərimiz olurdu. Rəhmətlik Ziya müəllim çox təkid edirdi. Amma Əbülfəz bəy də deyirdi "müdafiə elə, boşluqdur". Deyirdim, nə fərqi var e, doktor, ya namizəd oldun, hər ikisi eynidir. Amma sonrakı illərdə inada düşdüm, doktorluğu müdafiə etdim...

- Arzumuz budur ki, 80 illik yubileyiniz sizə layiq şəkildə qeyd olunsun.

- İnşallah!

□ **Elşad PAŞASOY**



İkinci sınıfdə oxuyan cərrah

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

"Bəs ki, uşaqdır hələ, yaxşı-yaman sanmayı, Elmin əbəs olduğunu anlamayı, qanmayı, Sair uşaq kimi hər sözə aldanmayı, Eyləyir ömrün hədə, oxutmuram əl çəkin! Eyləməyin dengesər, oxutmuram, əl çəkin!"
(Sabir, "Hophopnə")

Bu yaxında bir dostumuzun övladı, özü də qız övladı Türkiyədə universitetlərdən birinin tibb fakültəsinə qəbul olunmuşdu. Çox sevindik, dostumuz yaxşı qonaqlıq da verdi. Qız övladı məsələsini bayaq ona görə xüsusi vurğuladım ki, hələlik çox cəhətcə müsəlman-şərq patriarxal "mədəniyyətindən" qopmamış, üstəlik, son illər bu sahədə movqeyini daha da möhkəmləndirən vətənimizdə qız uşaqlarının təhsili, inkişafı daha önəmlidir. Təhsildən sonra işləməsi ikinə qat önəmlidir, yoxsa bu saat ölkə diplomlu evdar qadınlarla doludur. Əhalinin faktiki yarısından çoxu qadınlardır, onların isə elə yenə hardasa yarısı evdə oturur. Nəticədə ölkənin əmək qabiliyyətli əhalisinin yarısı cəmiyyətə, dövlətə, planetə heç nə vermir. (Uşaq doğmağı saymasaq).

Qonaqlıq zamanı universitetin təhsil haqqını soruşduq, dostumuz dedi orda mahiyyət etibarilə təhsil pulsuzdur, nəse dövlət büdcəli ali təhsil ocağıdır, ancaq ildə müəyyən qədər "universitetə yardım" tipli ödənişlər olurmuş. Bunun miqdarı isə ildə türk lirası ilə filan qədər edirmiş, bizim pula çevirəndə təxminən 800 manata bərabər rəqəm alındı.

Hə, bax elə o məqamda süfrə arxasınaki yoldaşlardan birinin sümük boğazında qaldı, başqası çaşib pomidoru diri-diri uddu, üçüncü dostumuz yediyini qaytardı və saire. Az qala təcili yardım çağıracaqdıq, gələcək həkimin "tələbə biletini yumaq" aksiyası xəstəxanada bitəcəkdi. Çünki universitetin tibb fakültəsində illik təhsil haqqının cəmi 800 manat olması bizdən ötrü görünməmiş hadisədir. Təsəvvür edin, mənim 2-ci sınıfdə oxuyan, hələ ayaqqabısını bağlaya bilməyən, burnunu isə çox zaman qoluna silən oğlumun illik təhsil haqqı 900 manatdır. Bu, təkcə iki müəllimə ödənilən vəsaitdir. Bir ibtidai sinif müəllimi əlavə repetitor kimi tutmuşuq, ona ayda 50 manat veririk. 9 aya bunu vuranda 450 manat edirmi? Üstünə gəl ingilis dili müəlliminə əlavə məşğələ üçün ödənişi, bu da ayda 50 manatdan 450 manat edir, cəmi 900 manat.

Nə olsun konstitusiyada-zadda təhsilin pulsuz olması yazılıb, kimdir buna baxan? Əlavə müəllim tutmasan uşağın məktəbə gedib-gəlməsi elə gediş-gəlişdən ibarət olacaq. Bir neçə il qabaq başıma gəlib, uşaq dərindən gəlib cəbrdən sual vermişdi, mən isə bunları çoxdan unutmuşam, o üzəndən yardım edə bilmədim, dedim niyə bunu sınıfdə müəllimdən soruşmur. Cavabdan şoka düşdüyümü dəqiq xatırlayıram: "Müəllimdən soruşmuşdum, dedi dərindən sonra pullu əlavə məşğələyə yazılı, suala orda cavab verərəm".

Ancaq biz dilxor olmayaq, qarada ağ, gecədə işıq axaraq, hesab edək bizim 2-ci sinifin ibtidai təhsili xarici universitetin ali təhsilindən keyfiyyətlidir. Bəlkə də bu "ikincilər" orada cərrahiyyənin əsaslarını, pediatriyanın dayaqlarını, nə bilim, terapiyanın mayaklarını (qafiyə üçün yazdım, mənası yoxdur) öyrənirlər?

Əslində, zarafat bir yana, ibtidai təhsilimizin proqramında bəzən elə mürəkkəb şeylər olur ki, bunu öyrənən uşağı birbaşa AMEA müxbir üzvlüyünə götürməlisən. Örnək üçün, bir dəfə uşaq dəftər-kitabı gətirib tökdü qarşıma, dedi filan səhifədəki oriqamıdan qayırmalıyıq. Mənim siz oxucuların gizli sırım yoxdur, indi də nə gizlədim, həmin oriqamını düzəldə bilsəm özümü Yaponiya imperatoru Akihito elan edərdim. O dərəcə çətin zad idi.

Yaxud, bir dəfə də uşağa bölmə tapşırığı verilmişdi, əməliyyat zamanı qalıq qalırdı, proqrama əsasən isə bunlar qalıqlı bölməni hələ keçməmişdi. Deməli uşaq müəllimi və proqramı qabaqlayıb sonrakı dərsləri öyrənməli, təzədən geri qayıdıb misali həll etməliydi. Bəlkə bunun üçün o, zaman maşını da düzəltməliydi.

Niyə də düzəltməsin? İlinə 900 manat veririk, lazım gəlsə vunderkind olmağa borcludur.

"Son günlər müxtəlif səviyyələrdə Azərbaycanın Rusiyadan aldığı silah-sursatla bağlı çox geniş müzakirələr aparılır. Bəziləri bunu lazımsız bir xərc kimi dəyərləndirməyə çalışır, bəziləri guya bizim müharibə etməyəcəyimizi yazır və saire bu cür fikirləri dilə gətirirlər.

İstənilən halda, şəxsi qənaətimə görə, o alınan silahlar mütləq Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin döyüş gücünü və qabiliyyətini artırmaq üçün alınan müasir silah-sursatlardır. Və biz o silahları təkcə təlimlərdə və hərbi paradlarda nümayiş etdirmək üçün əldə etmirik".

Hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəfərov bu fikirləri "Yeni Müsavat"a Azərbaycanın silah arsenalını zənginləşdirməsi və ümumiyyətlə, son zamanlar silah müzakirələri ilə bağlı danışarkən bildirdi. Onun sözlərinə görə, nə qədər ki, ərazi bütövlüyümüz və suverenliyimiz tam şəkildə bərpa edilməyib, bizim ordumuz üçün nə lazımdırsa, nə önəmli dirsə, alınır və alınacaq.

Belarusun yaxın zamanlarda Rusiyadan "İsgəndər" zenit-raket komplekslərinin alınması məsələsini nəzərdən keçirməsinin mümkünlüyü barədə Belarusun Rusiyadakı səfiri İqor Petrişenko açıqlama verib. Onun sözlərinə görə, hazırda Belarusda əsas zenit-raket kompleksi kimi "S-300" sistemləri istifadə olunur. O əlavə edib ki, "S-400" və "İsgəndər" raket-zenit komplekslərinin alınması məsələsi yeni silahların və ölkədə təkmilləşdirilmiş sistemlərin olması baxımından nəzərdən keçirilə bilər.

Rusiyanın işğalçı Ermənistanı da ötən ilin aprel döyüşlərindən sonra "İsgəndər" bağışlaması analoji silaha Azərbaycanın da sahiblənməsi zərurətini aktuallaşdırıb. Bir çox hallarda ermənilər Azərbaycanı məhz bu silahla təhdid edirlər. **Deputat Zahid Oruc** "Yeni Müsavat"a açıqlamasında "İsgəndər" zenit-raket komplekslərini almaq üçün Azərbaycanın şanslarının kifayət qədər yüksək olduğunu bildirib. "İsgəndər" raketləri gerçəkəndən böyük əhəmiyyəti, dağıdıcılıq gücü yüksək olan silahlardır. Bu silahlara malik olmaq hər bir ölkənin hərbi imkanlarını qat-qat artırır" deyən Z.Oruc əminliklə vurğulayıb ki, Rusiyanın bu silahları Azərbaycana satması mümkündür. "İndiki şəraitdə Rusiya-Azərbaycan əlaqələri çox yüksək səviyyədədir. Artıq Bakının güclü silahlara

malik olmasını Kremlin çevrəsində olan strateqlər özərinə təhlükə saymırlar. Çünki 90-cı illərdən fərqli olaraq, ölkəmiz anti-Rusiya bloklarından bu günə kimi Rusiyanın bunlara verdiyi "İsgəndər" raketlərini az qala gündə üç dəfə bizə hədə-qorxu gəlmək üçün dilə gətirilər. Hələ

Ü.Cəfərov isə qəzetimizə dedi ki, son günlər ölkəmi-

tidarındadır ki, bunu İrəvanda da gözəl bilirlər. İndi ermənilər ötən ilin sentyabrından bu günə kimi Rusiyanın bunlara verdiyi "İsgəndər" raketlərini az qala gündə üç dəfə bizə hədə-qorxu gəlmək üçün dilə gətirilər. Hələ

rəm ki, bizim üçün o silah həzırkı mərhələdə o qədər də vacib deyil". **Ü.Cəfərov qeyd etdi ki, Azərbaycan İsrail istehsalı olan və dünyada çox nadir "Dəmir günbəz" raketdən müdafiə sistemi vasitəsilə özünün tam güvənli müdafiəsini təşkil etməyə qadir ölkələrdən biridir:** "Bu raketdən müdafiə sistemi hətta "İsgəndər" raketlərindən də müdafiə olunmağa imkan yaradır. İsraildə istehsal olunan bu müasir kompleks uçuş məsafəsi 4-70 kilometr olan idarəolunmayan taktiki raketlərdən müdafiə sistemidir.

"İsgəndər"lə öyünən düşməne Bakıdan xəbərdarlıq

Ehtiyatda olan polkovnik-leytenant:

"Onların Bakıya doğru yönləndirmək istədikləri raket heç yarı yolu qət etməmiş İrəvanda daş-daş üstündə qalmaz"



zin də Rusiyadan "İsgəndər" operativ-taktiki raketlərini ala bilməsi haqqında bəzi millət vəkllərimiz də daxil olmaqla, müzakirələrlə bağlı tam əksini düşünür: "Bizə "İsgəndər-M" operativ-taktiki raketləri lazım deyil. Bizim regionda yeganə "baş ağrımız" Ermənistanıdır və bədnam qonşularımızı yerində oturtmaq üçün kifayət qədər güclü, axırıncı nəsil ağır texnikamız və silah-sursatımız var. Özü də bədnam qonşularımızın həsəd apara biləcək artilleriya və raket qurğularımız. Müasir Hava Hücumundan Müdafiə və Hərbi Hava Qüvvələrinin arsenalında olan avadanlıq və texnika. Təkcə Naxçıvandakı Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun tabeçiliyində olan ən müasir silah-sursat dəqiqələri çox yüksək səviyyədədir. Artıq Bakının güclü silahlara

dəqiq məlum deyil ki, onlara verilən bu raketlər sonuncu modelə aiddir ya yox". **Hərbi ekspertin fikrincə, bu faktdan erməni tərəfi həddən çox şişirdilmiş formada istifadə etməyə çalışır:** "Heç kim mübahisə etmir ki, bu gün "İsgəndər" operativ raket kompleksi çox müasir və dağıdıcı gücə malik silahlardan sayılır. Amma bu o demək deyil ki, biz bu silahlardan qorxmalı və ya çəkinməliyik. Hər iş təkcə bu silahla həll olunmur və bu silahın təyinatı da bir qədər fərqlidir. Ömründə bahalı oyuncaq görməyən körpə uşaq kimi ermənilərin əlinə bu bahalı "İsgəndər" "oyuncağı" düşüb deyər, bu ölkədə kim gəldi bizə hər bə-zorba deməyə çalışır. Əlbəttə ki, Rusiya istəyər ki, bu bahalı silahı daha çox ölkələrə, həmçinin Azərbaycana da satsın. Amma hesab edi-

Əsas funksiyası hava hücumundan müdafiədir. Raket kompleksinin hər bir batareyası 150 kvadrat kilometrlik ərazini qoruyur".

Ehtiyatda olan zabıt düşməne xəbərdarlığını da ifadə etdi: "Azərbaycan qarşı "İsgəndər-M" raketlərini istifadə edəcəkləri ilə hədə gələn ermənilər yaxşı olardı ki, bu kompleksin taktiki-texniki xarakteristikası ilə ətraflı tanış olaydılar. Bu kompleks həm adi, həm də nüvə başlıqları ilə təchiz oluna bilər. Raketlərin hədəfi vurma məsafəsi 500 kilometrdir. Onlar gözəl bilirlər ki, Naxçıvandan İrəvana cəmi 45-50 km civarında məsafədir. Onların Bakıya doğru yönləndirmək istədikləri raket heç yarı yolu qət etməmiş İrəvanda daş-daş üstündə qalmaz".

Ermeni gəncləri Qarabağa görə ölmək istəmir - ilginç gəlişmə

Azərbaycanın Rusiyadan növbəti partiya müasir silah-sursat və hərbi texnika alması işğalçı Ermənistanda hələ də müzakirə mövzudur. Düşmən ölkə xüsusən də ötən ilin aprelində Qarabağdakı hərbi uğursuzluqdan sonra Bakı ilə Moskva arasında silah ticarətinə böyük həssaslıq və həyəcanla yanaşır, bunu olduqca ağırlı qəbul edir.

"Aprel sindromu" isə belə görünür, hələ də erməni siyasi istəblşmenti və ictimai fikrinde öz ağırlı təsirini və məxsusi "çapığı" saxlamaqdadır. Müşahidələr göstərir ki, işğalçı ölkə toplumu bu yeni və neqativ auradan heç cür çıxa bilmir. Maraqlıdır ki, səbəblər qismində həm də müttəfiq Rusiya görülür.

"Aprel döyüşləri Azərbaycana yeni nəfəs verdi. Bakı inandı ki, bunu təkrarlamaq və işğaldakı yeni əraziləri qaytara bilər". Bu fikri Ermənistanın keçmiş ombudsmanı Larisa Alaverdyan səsləndirib (axar.az). O qeyd edib ki, Ermənistan hakimiyyəti bu mübarizədə Azərbaycana daha çox verdiyi bəyanatlarla məğlub olub.

"Azərbaycanın hər hansı addımının dərhal ağır şəkildə cəzalandırılacağı deyirdilər. Ancaq biz bunun baş vermədiyini gördük. Başa düşürük ki, müharibə yalnız silahlı toqquşmalar demək deyil. Bu həm siyasi, həm psixoloji, həm də informasiya müharibəsidir. Demək, eyni zamanda həm psixoloji, həm də informasiya müharibəsində itkilər olub. Anlaşılmazdır, bu hadisələr necə baş verdi? Niyə qarşısı alınmadı?", - deyə Larisa Alaverdyan ritorik suallar edib.

Niyə ritorik? Ona görə ki, keçmiş ombudsman verdiyi



Ermenistanda post-aprel sindromu - işğalçı orduya çağırışçı tapmır

Düşmən ölkədə bir mini-ordunun əsgərlərinin sayı qədər çağırışçı gənc axtarışdadır - 10 741; sadə erməni ailələri daha kriminal Sərkisyan rejiminin "ət maşını"na "material" vermək istəmir, çünki...

sualların cavabını əslində özü də pis bilmir. Cavab da belədir ki, Ermənistanda 19 ildir hakimiyyəti zəbt eləmiş "Qarabağ klani" və ya "müharibə partiyası" öz xalqını hara kimi aldada bilirdisə, artıq ora kimi də aldadıb qurtarıb. Bu müddətdə nəinki işğal altındakı Dağlıq Qarabağ, heç Ermənistanın özü də inkişaf edə bilməyib.

Ölkə ildən-ildə daha sürətlə boşalıb, əhalinin güzəranı ilbəil ağırlaşmış, qarşılığında Rusiyadan vassal asılılığı güclənib. Keçən müddətdə Köçəryan-Sərkisyan rejiminin Qarabağ vədi də tam fiasco olub - 19 ildə separatçı rejimi həтта heç Ermənistanın özü belə tanımağa cürət eləməyib. Bunun üstünə ötən müddətdə Azərbaycanın daha da inkişaf edərək işğalçı üzərində öz hərbi üstünlüyünü bərqərar eləməsinə, Ermənistanın isə daha güclü izolasiyaya düşməsinə əlavə eləsək, "qalıb" erməni xalqı üçün acı mənzərə tamamlanar.

Bu arada Ermənistanda 12 698 nəfərin hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən axtarışda verildiyi məlum olub. Azvision.az xəbər verir ki, bu haqda Ermənistan prokurorluğunun 2016-cı il üzrə fəaliyyətinə dair proqramda qeyd edilib.

Bildirilir ki, 2017-ci il yanvarın 1-nə olan məlumata görə, onlardan 10741 nəfər hərbi xidmətdən yayındığı üçün bələndirilməyə elan edilmiş. Yeni axtarışda verilənlərin mütləq əksəriyyəti məhz hərbi xidmətdən yayınan gənclərdir.

"Yeni Müsavat" qeyd edir ki, onların da mütləq əksəriyyəti şübhəsiz ki, Rusiyaya köç edənlərdir. Həm də həmişəlik köç edənlər. Erməni sosioloqlar da artıq etiraf edirlər ki, son vaxtlar Ermənistanı geridönməz şəkildə tərk edən iş qabiliyyətli insanların sayı artıb.

Buna da şübhə yox ki, həm emiqrasiya, həm də çağırış yaşlı gənclərin Ermənistanından müxtəlif yollarla çıxıb getməsinə ötən ilin aprelində Azərbaycan ordusunun blits-hərbi zəfəri daha da stimullaşdırıb. 10741 çağırışçı isə razılışsaq ki, balaca rəqəm deyil, az qala bir mini-ordunun əsgərlərinin sayıdır.

Bu rəqəm təxminən bir o qədər sayda erməni ailəsi deməkdir. Deməli, sadə erməni ailələri daha kriminal Sərkisyan rejiminin "ət maşını" üçün "canlı material" vermək istəmir. Bu, həm də o anlamda gəlir ki, erməni toplumunda xüsusən də 4 günlük aprel müharibəsindən sonra ümitsizlik daha da dərinləşib və xalq probleminin hakimiyyət dediyi şəkildə həllinə indi zərəcə inanmır. Əksinə, böyük müharibənin nə vaxtsa bərpa olunacağına və Azərbaycanın öz ərazilərinin işğalı ilə heç vaxt barışmayaacağına əminlik və yəqinlik hasil edib.

Qalır indi bu realıqdan Ermənistanın kriminal hakimiyyətinin ciddi nəticə çıxarması. Axı hər necə olmasa, əgər erməni xalqı müharibə istəmirsə, öz övladlarını ordudan yayındırırsa, deməli, Azərbaycanla hərbi ritorikada danışmağa son vermək və nə qədər gec deyil, Qarabağ məsələsində dinc anlaşmaya gəlmək zamanıdır.

□ Siyasət şöbəsi

Xain çevrələrin daimi hədəfi - Türkiyə



Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

"Türkiyəyə daha bir çevriliş təhlükəsi var". Almaniyannın nüfuzlu "Der Spiegel" nəşri bugünlərdə belə bir proqnoz-xəbərdarlıqla çıxış edib. Müəllif uzun təhlillərdən sonra bu qənaətə gəlib ki, ölkədə çevriliş üçün münasib zəmin hələ də qalmaqdadır.

Bunun həqiqətən belə olub-olmadığını dəqiq demək çətindir. Hərgah Türkiyədə ilk baxışda istənilən fors-major ssenarisi üçün həssas bir durum mövcuddur. Lakin bu durum daha çox xarici amillərlə, qardaş məmləkətin güclənməsini istəməyən xarici çevrələrlə bağlıdır, nəinki daxili faktorlarla.

Lap dəqiqi, Türkiyəyə dövlət çevriliş təhdidi nə şimaldan, Rusiyadan qaynaqlanır, nə də onun şərqindən. Təhlükə elə "Der Spiegel"-in xəbərdarlıq elədiyi məkandan - Avropadan, Qərbdən gəlir əfsuslar olsun ki.

Türkiyə toplumu isə ümumiyyətlə, çevrilişlərə, siyasi təlatümlərə, rəngli inqilablara meyilli deyil. O, iradəsini daha çox sivil yolla - seçkilərdə deməyi tərcih edir. Son olaraq da ötən apreldəki referendumda öz sözünü deyib.

Təəssüf ki, buna rəğmən, müəyyən məkrli çevrələr hələ də qardaş məmləkəti daxildən silkələmək planlarından əl çəkməyib. Və nə yazıq ki, o dairələrin sırasında Türkiyənin NATO üzrə müttəfiqi sayılan ABŞ-in adı da tez-tez çəkilir.

Yeri gəlmişkən, ötən ilin iyul hərbi çevriliş cəhdinin İncirlik hərbi bazasından yönləndirildiyi və arxasında Amerikanın, Qərbin durduğu barədə iddialar bu 1 ildə əhəmiyyətli ölçüdə maddələşib. Həm rəsmi Vaşinqtonun, həm də Avropa paytaxtlarının 16 iyul çevriliş cəhdi zamanı və ondan sonra özlərini müəmmal aparması, Ankara ilə faktiki, həmrəylikdən yayınması, həтта insan haqları bəhanəsi ilə xəff şəkildə qiyamçılara dəstək ifadə eləməsi özlüyündə az şey demirdi. Bu yanaşma indiyədək də ciddi dəyişikliyə uğramayıb.

Deyilə bilər ki, hədəf Türkiyə yox, Ərdoğan iqtidardır. Əvvəla, bir ölkənin legitim, qanuni hakimiyyətini hədəf almaq elə o ölkəni, onun xalqını hədəf almaq, onun seçiminə və ali iradəsinə həqarət eləmək deməkdir.

İkincisi, hədəf doğrudan da Türkiyə deyilsə, o zaman niyə xüsusən də son 1 ildə Suriya və İraqda sərhəd boyu qardaş ölkəyə böyük problemlər yaradılıb, terrorçu PKK və onun uzantıları olan YPG, PYD Türkiyə əleyhinə silahlandırılıb?

"ABŞ bu təşkilatlara dünyanın ən müasir silahlarını verir. Hədəf - Türk millətini diz çökdürməkdir". Bunu isə biz demirik. Türkiyə baş nazirinin müavini Numan Kurtulmuş söyləyir. O zaman sual çıxır: əcəba, müttəfiqlik beləmi olur? Müttəfiq də öz müttəfiqinin ayağının altını qazır mı ya?

Təbii ki, yox. O ki qaldı Türk millətini çökdürmək planlarına, bu, xülyadır. Avropanın mühüm bir hissəsi də daxil, tarixə 600 illik nəhəng imperiya bəxş eləmiş bir xalqı diz çökdürmək kiməsə kolay gəlməsin. Bu kimi xain planlar olsa-olsa, Türk millətini xarici təhlükələrə qarşı daha monolit və güclü edə bilər və edəcək də.

Əslində qardaş ölkənin bunca hədəf olması həm də regionda onun vazqəçilməz güc olduğunun, yeni üstünlüyünün növbəti təsdiqidir. Hər şər işdə bir xeyir məsələsi yeni.

İstənilən halda, deyəsən, antitürk çevrələri yaxın və uzaq tarixdən yaxşı dərş götürməyiblər. Götürsəydilər, bilərdilər ki, Türk milləti xarici düşmənlərə və təhdidlərə qarşı daha çevik toparlanma immunitetinə malikdir. Belə bir toplumu qəzəbləndirib onunla üz-üzə gəlməyi kimsəyə arzu eləməzdik.

Fəqət, belə görünür, Türkiyə hələ bir müddət də hədəfdə saxlanacaq. Çünki iqtidarında hansı qüvvənin olmasından asılı olmayaraq, qardaş ölkə daha heç vaxt kiminsə sözbəxanını rolunda olmayacaq. Bunu bəlli dairələr nə qədər tez ciddiyyə alsalar, bir o qədər ən əvvəl özləri üçün məqbul olar...

Türkiyə hədəfdirsə, sözsüz ki, Azərbaycan da hədəfdir. Qardaş ölkəyə qarşı bu kimi çirkin planlarla bağlı isə az öncə prezident R.T.Ərdoğan lazımı ünvanlara mesaj çatdırmışdı. Türkiyə lideri xəbərdarlıq edərək demişdi ki, "Belə planlardan əl götürün, əks halda, Türk xalqı nə edəcəyini bilir".

Tanrı Türkü qorusun!



Trampla Ərdoğanın telefon danışığının detalları bəlli oldu

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ABŞ prezidenti Donald Trampla telefon danışığının detalları məlum olub. Axar.az "Sabah" qəzetinə istinadən xəbər verir ki, danışq əsnasında regional və global problemlərdən əlavə, ABŞ-da saxlanılan türklərin taleyi də müzakirə olunub.

Ərdoğan danışq zamanı Trampdan məsələ ilə bağlı addım atılmasını istəyib. Tramp isə "Bununla şəxsən özüm maraqlanacağam" cavabını verib.

Qeyd edək ki, Ərdoğanın ABŞ-a səfəri zamanı Vaşinqtondakı Türkiyə səfirliyi önündə türk vətəndaşların iştirak etdiyi qrupla PKK üzvləri arasında qarşıdurma yaranıb. Hadisə nəticəsində 11 nəfər yaralanıb, ABŞ polisi 2 nəfər Türkiyə vətəndaşını saxlayıb.

ABŞ prezidenti Donald Tramp öz twitter hesabında montaj məhsulu olan video paylaşmış və onun bu videoda CNN-i "əzişdirdiyi" əks olunur. Musavat.com xəbər verir ki, Trampın bu videosu dünyanın bütün kanallarında nümayiş olunub.

Qeyd olunur ki, Ağ Evin rəhbəri ona qarşı sərt tənqidi mövqedə duran bu liberal kanalı sevmir və öz nifrətini hər yerdə büruzə verməyi xoşlayır.

Trampın kanalla arası hələ seçiqqabağı dövrdə deyəsə də (CNN açıq şəkildə Hillari Klintonu dəstəkləyib-red.), kanalın Ağ Ev administrasiyanın bir üzvünün Rusiya ilə əlaqələri haqqında informasiya verməsi, daha sonra isə həmin xəbərin yalan çıxması səbəbindən rəsmi səhifədən çıxarması onu lap özündən çıxarıb.

CNN həmin xəbərə görə məsuliyyət daşıyan redaktor və müxbiri işdən qovmuşdu.

Trampın 33 milyonluq twitter auditoriyası üçün təqdim etdiyi "tamaşa" isə prezidentin kanala qarşı hirs və kininin soyumadığını göstərir.

Videoda D.Trampın Amerika kada olduqca populyar olan restlinq döyüşündə (yalançı, dekorativ xarakterli döyüşdür-red.) sifəti CNN loqosu təsvir olunmuş rəqibini əzişdirməklə məşğul olduğu görünür. Bu video bu zamana qədər 100 min insan tərəfindən yenidən paylaşılıb və milyona yaxın izləyicinin "layk-ürək" şəkilçiyinə layiq görülüb.

Bundan başqa, Tramp CNN kanalını öz səhifəsində FNN ("Fraud News Network" - Yalançı Xəbər Şəbəkəsi) adlandırıb.

Sözündən materialla bağlı açıqlama verməyə məcbur olan D.Trampın terrorçuluq və kibertəhlükəsizlik məsələləri üzrə köməkçisi Tom Bossert videoya təhdid olaraq baxmağın doğru olmadığını bildirib.

CNN isə prezidentin videosunu qətiyyətlə zarafat olaraq qəbul etmək fikrində deyil. Kanal rəhbərliyi bunu birbaşa öz ünvanlarına hədə olaraq qəbul edib.

Kanalın məsələ ilə bağlı verdiyi rəsmi bəyanatda Trampın özünü balaca uşaq kimi apardığı, bu cür işlərdənsə xarici səfərinə, xüsusilə Vladimir Putinlə ilk görüşünə hazırlaşmalı olduğunu, səhiyyə təminatı haqqında qanunla və Şimali Koreya problemi ilə məşğul olmasının daha vacib olduğunu bildirilib.

Mətbuatın yaydığına görə, videonun orijinal variantı 2007-ci ildə çəkilməmiş WrestleMania adlı verilişdəndir. Həmin əyləncə xarakterli proqramda Tramp məşhur promoter, ABŞ-ın Restlinq Federasiyasının prezidenti Vins Makmenlə "döyüşüb".

Orada rəqiblər əvvəlcədən hazırlanmış ssenari üzrə bir-birlərinə söz atıblar və D.Tramp rəqibini yerə sərərək ona bir neçə dəfə "zərbə endirib". D.Tramp twitterdə yaydığı videoda məhz Makmenin sifətini CNN-in loqosu ilə əvəz

Tramp CNN-in loqosunu döyürsə, biz nə edək...

Zeynal Məmmədli: "Bunun bizə də ziyanı dəyəcək"



edib.

Müşahidəçilərin qeyd etdiyinə görə, prezident bu statusu ilə əslində mediaya olan heqiqi hisslərini və onlarla bağlı "arzusunu" ifadə edib.

Onlar videoya, sadəcə, zarafat olaraq baxılmasının doğru olmadığını söyləyirlər.

Bütün hallarda bu, çox ciddi hadisədir. Trampın hakimiyyətə gələndən sonra da, hakimiyyətə gələndən sonra da media ilə münasibətləri hər zaman kəskin olub. Media düşməni olan və bunu gizlətməyə ehtiyac duymayan Trampın məlum davranışının nəticələri necə olacaq? Necə deyirlər, Tramp CNN-i döyürsə, biz nə edək? Bunun Azərbaycan mediasına təsirləri necə ola bilər?

Media mütəxəssisi Zeynal

Məmmədli bu situasiyanın ilk gündən onun diqqətini cəlb etdiyini bildirdi. Müsahibimiz dedi ki, ümumiyyətlə, bütün dünyada media əvvəlki rolunu itirməkdədir: "Mediaya olan inamın ciddi çəkildi sarımsı görünür. Medianın kommersiyalaşması, media holdinqlərin reklam bazarlarının, gəlirlərin əlində əsir olub, heqiqətləri söyləməkdən çəkinməsi geniş hal alıb. Trampın bağlı məsələyə başqa rakursdan baxmaq lazımdır. Necə oldu ki, demokratiyanın carçısı olan bir ölkənin başçısı belə edir? Bu montajdır, şantajdır - bunu qoyuram qırağa. Amma ortada qırmızı xətti aşan çalarlar var".

Müsahibimiz eyni zamanda "günah tək Trampdadır?" deyə sual etdi. Dedi ki, ümumən dünyada müxtəlif növ medialar var. Partiya, korporasiya, hökumət, diktator mediaları... hər biri ayrı-ayrı funksiyaya malikdir. Müsahibimiz dedi ki, medianın növündən asılı olmayaraq,

onların orta dəyərləri var: "Media bu baxımdan bütöv bir güc olaraq ortaya qoymasa və çox ciddi şəkildə dönüşlər etməsə, nəticə etibarilə bir çox dəyərlərin məhv olması qaçılmaz olacaq. Başqa medialar çox çıxıb ortaya. Xüsusən də sosial şəbəkələr burda rol oynayır. Müxtəlif informasiyalar gəlir. Zamansız gəlir. Əyləncəyə, qurd çıxarmağa oxşayır. Media bütövlükdə özünə baxmalıdır. Bunun ziyanını tək cəmiyyəti müdafiə edən media çəkməyəcək. Kommersiya mediaları da bunun ziyanını görə-cək".

Müsahibimiz dedi ki, bu durum Azərbaycana da təsirsiz ötüşməyəcək. Onun sözlərinə görə, ölkədə istər dövlət, istər qeyri-dövlət qurumları pisi daha çox götürürlər və buna meyillidirlər: "Mən bizim parlament üzvlərinin media ilə bağlı çıxışlarını xatırlayıram. Hamısı çox qorxuludur. Media bizdə heç vaxt güc, hakimiyyət olmadı. O ki qala 4-cü, 77-ci hakimiyyət olsun. Bunun bizə ziyanı həddən artıq çoxdur".

Sevinc TELMANQIZI

Qətər böhranında "Əl-Cəzirə" amili...

Şahin Cəfəri: "Telekanalın bağlanması hazırda Qətər əmirliyinin "ram edilməsi" siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir"

Səudiyyə Ərəbistanı başda olmaqla, Körfəz ölkələrinin Qətərə təqdim etdiyi 13 bəndlik tələblərin arasında "Əl-Cəzirə" kanalının bağlanması da var.

Qətər hökuməti isə bu tələbləri qəbul etməkdən qəti imtina edib. Bu tələbləri yerinə yetirmək üçün Qətərə verilmiş vaxt iyulun 3-də başa çatıb. Tələblərə əsasən Qətər terrorçuluğun maliyyələşdirilməsini dayandırılmalı, İranda əlaqələri kəsməli, "Əl-Cəzirə" kanalını bağlamalı və digər şərtləri yerinə yetirməlidir.

Burada maraqlı doğuran məqamlardan biri də dünyanın ən iri telekanallarından olan "Əl-Cəzirə"nin bu münasibətdə önəmli yer tutmasıdır. Ərəb dünyasının ən böyük media qurumuna qarşı bu münasibətin səbəbi nədir? Bu söz və mətbuat azadlığının pozulma-

sıdırımı?

"Yeni Musavat"ın suallarını cavablandıran politoloq Şahin Cəfəri bildirdi ki, "Əl-Cəzirə"nin Səudiyyə Ərəbistanının qəzəbinə tuş gəlməsi ilk dəfə deyil: "Səudiyyə Ərəbistanı, Misir, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Bəhreynin Qətərə ünvanladığı 13 maddəlik tələbin arasında "Əl-Cəzirə"nin bağlanması da var. 1996-cı ildə qurulan bu telekanal ərəb dünyası və Yaxın Şərq üçün inqilabi yenilik idi. Qərbi standartlarında fəaliyyət göstərən, xəbəri ilk qaynağından alan, hadisə yerlərindən canlı yayım verən telekanal qısa müddətdə populyarlıq və güc qazanaraq transmilli media quruluşuna çevrilmişdi. Hazırda 60-dən çox ölkədə nümayəndəlikləri olan "Əl-Cəzirə"nin qonşu Səudiyyə monarxiyasının qəzəbinə tuş gəlməsi ilk



dəfə baş vermir. 1999-cu ilin iyununda o zaman dünyanın 1 saylı terrorçusu adlandırılan Üsamə bin Ladenin müsahibəsinin yayılması gərginliyə səbəb olmuşdu. Bin Laden həmin müsahibəsində birbaşa Səudiyyə rejimini hədəf alaraq onları hədələmiş və öz tərəfdarlarını cihad çağırışında Elə o vaxtdan Ər-Riyad bu telekanalın bağlanması və ya yayım siyasətinin dəyişməsi üçün cəhd göstərməyə başlamışdır. "Əl-Cəzirə"nin 2011-ci ildə bölgədə başlayan "Ərəb baharı" proseslərini geniş işıqlandırması da monarxiya rejimlərini narahat etməyə bil-məzdi".

Politoloq onu vurğuladı ki, ərəb ölkələri ilə Qətər arasında

"Əl-Cəzirə"nin bağlanması məsələsi dəfələrlə gündəmə gəlib: "Təsədüfi deyil ki, Səudiyyə Ərəbistanı və onun ətrafındakı koalisiya ilə Qətər arasında 2014-cü ildə baş vermiş gərginlik zamanı da "Əl-Cəzirə"nin məsələsi gündəmə gəlmişdi. Onlar Qətərdən telekanalın redaksiya siyasətini dəyişdirməyi tələb etmişdilər.

"Əl-Cəzirə"nin bölgə xalqlarına geniş və nisbətən obyektiv informasiyalar təqdim edərək rəsmi informativ fonu dağıtması bölgədəki rejimlər üçün təhdid mənbəyidir. Onlar telekanalı zərərli və radikal ideologiyaları, terror təşkilatlarını təbliğ etməkdə ittiham edirlər. Bu ittihamın səbəbi budur ki, telekanal "Müsləman qardaşlar" və bu platformadakı siyasi qüvvələrə (məsələn, HAMAS), eləcə də İran rəsmilərinə də əfir vaxtı ayırır".

Ş.Cəfərinin sözlərinə görə, "Əl-Cəzirə" şübhəsiz ki, Qətər əmirliyinin maraqlarına xidmət edir və onun rüpurudur: "Bu şəbəkə məhz əmirlik tərəfindən maliyyələşdirilir və əmirliyin dəstəyi ilə qlobal miqyasda şəbəkələşib. Bu səbəblə, telekanalın bağlanması hazırda Qətər əmirliyinin "ram edilməsi" siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir".

Məlumat üçün qeyd edək ki, "Əl-Cəzirə" (Al Jazeera) sözü ərəbcədə "ada" mənasını verir. Bu, mərkəzi Qətərdə olan TV kanalındır. "Əl -Cəzirə"

ilk olaraq yalnız ərəb dünyasına bağlı aktual xəbərlərlə yayıma başlamış olsa da, o zaman gündəmə gələndən sonra dünya səviyyəsində diqqət çəkmişdi. "Əl-Cəzirə" ingilis dilində yayımları və yayım keyfiyyəti ilə dünyanın ən mühüm televiziya kanalları sırasına daxil oldu".

"Əl -Cəzirə" ilk olaraq Qətər əmirliyinin 150 milyon dollarlıq maliyyə yardımıyla 1996-cı ildə yaradılıb. "Əl-Cəzirə"nin peyk vasitəsilə Orta Şərqdə izlənilməsi bölgədəki media tarixini də dəyişdirdi. "Əl -Cəzirə" yayıma başlamamışdan əvvəl Orta Şərqdə dövlətin əngəllədiyi televiziya kanalları xaricindəki kanallara baxılmazkən, "Əl-Cəzirə"nin yayıma başlamasıyla birlikdə televiziya dünyasına ifadə azadlığı baxımından yeniliklər gəlməyə başladı. Kanal Səudiyyə Ərəbistanı, Qətər-Livan-Suriya əlaqələri də daxil olmaqla, bu ölkələrə bağlı mübahisəli fikirləri ekrana daşıdı. "Əl-Cəzirə" Orta Şərqdə siyasi mənada müstəqil olan tək kanaldır".

Nərgiz LİFTİYEVA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

YENİ ÜSAVAT
N 139 (6753) 4 iyul 2017

ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri Riçard Hoqland (ABŞ), Stefan Viskonti (Fransa), İqor Popov (Rusiya) iyulun 3-də Vyanada Minsk Qrupunun üzvlərini regiona son səfərləri barədə məlumatlandıracaqlar. APA-nın xəbərinə görə, bu barədə həmsədrlərin regiona səfərlərinin yekunlarına dair bəyanatda bildirilir. Bəyanatda qeyd olunur ki, vasitəçilər nizamlaşdırma prosesi ilə bağlı görüləcək işləri müzakirə etmək üçün yaxın vaxtlarda Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri ilə görüşməyi də planlaşdırırlar.



Göründüyü kimi, Minsk Qrupu həmsədrlərinin növbəti bəyanatı əvvəlkilərdən ciddi şəkildə fərqlənir və deklorativ xarakter daşıyır. Əslində gözlənilən bu idi ki, Minsk Qrupunun həmsədrləri regiona son səfərlərindən əvvəl və sonra işğalçı Ermənistanın cəbhəboyu gərginliyi artırmağa yönəlmiş addımlarını qiymətləndirməli, bu kimi davranışlara son qoyulmasını tələb etməli idi. Ancaq Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Ermənistanın işğalçı siyasətinə qarşı qətnamə qəbul edilməsinə qarşı çıxan və buna imkan verməyən həmsədrlərdən əslində başqa bir mövqə də gözləməyə dəyməz. İstənilən halda həmsədrlər bölgədə fəaliyyətlərini sürdürmək istəyirlərsə, heç olmasa Qarabağ separatçılarının bu ayın sonlarında "prezident seçkisi" ilə bağlı planına qarşı birmənalı mövqə qoymalı və danışıqların bərpasına qarşı yönəlmiş bu cür təcridatçı addımı birmənalı şəkildə pisləməli idilər.

Düzdür, bu ilin əvvəlində Qarabağ separatçıları "referendum"la "konstitusiyaya düzəlişləri"ni həyata keçirəndə, Şuşanın işğalının 25 illiyini qeyd edəndə də diplomatlar vəziyyətə adekvat reaksiya vermədilər. Ancaq təbii ki, vəziyyət sonsuza qədər bu şəkildə davam edə bilməz. Rəsmi Bakı dəfələrlə bəyan edib ki, torpaqların işğalı ilə barışmaq niyyətində deyil və həlledici məqamda torpaqların azadlığı üçün bütün variantlara əl atılacaq. Ermənistanın sülh danışıqlarını pozmağa yönəlmiş addımları isə ölkəmizi hərbi yola əl atmağa vadar edir.

Şübhəsiz ki, Azərbaycan öz büdcəsindən külli miqdar

da vəsaitlər ayıraraq müasir silah-sursat, hərbi texnikanın alınmasına ona görə xərcləmir ki, onları anbarlarda saxlasın və ərazilərinin işğalı ilə barışsın. Reallıq bundan ibarətdir ki, bölgədə böyük müharibə alovunun çatılmasına öz təcridatçı davranışları ilə işğalçı ölkə səbəbkar olsa da, aparıcı dünya ölkələri və təşkilatları adekvat reaksiya vermirlər.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində BMT Təhlükəsizlik Şurasının 3 daimi üzvünün iştirak etdiyi format öz-özlüyündə ciddi bir addımdır. "Trend"ın məlumatına görə, bunu **Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu** TASS agentliyinə müsahibəsində deyib. Onun sözlərinə görə, məhz bu ölkələr - ABŞ, Rusiya və Fransa böyük siyasi çəkiyə və bu sahədə illərlə qazanılmış təcrübəyə malikdir: "Amma gördüyümüz kimi, 1997-ci ildən fəaliyyət göstərən ATƏT-in Minsk Qrupunun üç tərəfli həmsədrlik institutu gözlənilən nəticəni əldə edə bilməyib".

P.Bülbüloğlu qeyd edib ki, Azərbaycan tərəfi münaqişənin həll olunması ilə bağlı qəti addımlar atmağın vaxtı çatdığını dəfələrlə vurğulayıb: "Azərbaycan ərazilərinin işğalı ilə ifadə olunan status-kvo qəbul edilməzdir. Bu, 2009-2013-cü illər arasında Minsk Qrupunun həmsədrlərinin bəyanatlarında da yer alıb. İndi real nəticələrin əldə olunması üçün substantiv danışıqların davam etməsinə təmin etmək lazımdır. Bir daha vurğulayım ki, danışıqlar predmet xarakterini daşmalıdır. İndi prosesin özünün yox, nəticənin daha vacib olduğu bir vaxtdır". Göründüyü kimi, həm-



Sülh danışıqları əvəzinə deklorativ bəyanatlar

həmsədrlik institutu böhranda

Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarının görüşü baş tuta bilər, bəs sonra? Vasitəçilər separatçıların "seçki" tamaşasına sərt reaksiya verəcəkmi? Siyasi və hərbi ekspertlər son durumu şərh edir...

sədrlərin passiv fəaliyyətini hər kəs bəyan edir. Bugünlərdə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan da Minsk Qrupunu fəaliyyətsizliyinə görə tənqid etmişdi. Amma prosesi irəli aparmağa qadir Türkiyə kimi söz sahiblərini də Qarabağ tənziqlənməsindən kənarda saxlamağa üstünlük verirlər.

Həmsədrlərin Minsk Qrupuna raport verməsi də heç nəyi dəyişməyəcək. Bu gün ATƏT özü problemlərlə üz-üzədir. Belə ki, iyulun 1-dən ATƏT baş katibsiz qalıb. APA-nın "Alman dalğası" radiostansiyasına istinadən verdiyi məlumata görə, Lamberto Zanyerin səlahiyyət müddəti iyunun 30-da başa çatıb. Ancaq ATƏT üzvləri yeni baş katibin seçilməsi məsələsində razılığa gələ bilməyiblər. ABŞ və Rusiya da daxil olmaqla, ATƏT 57 təşkilatda bir sıra rəhbər vəzifələrə təyinatla bağlı "paket razılaşma" əldə edə bilməyib. Baş katiblə bərabər, Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları üzrə Büronun rəhbəri, milli azlıqlarla iş üzrə komissar və ATƏT-in KİV azadlığı məsələləri üzrə nümayəndəsi postları da boşdur. ATƏT xarici işlər nazirlərinin iyulun 11-də Vyanada keçiriləcək görüşü kadr məsələlərinin

həlli üçün növbəti imkan olacaq. Baş katib postuna ən real namizəd İsvetçərin ATƏT-dəki sabiq daimi nümayəndəsi Tomas Qreminqer sayılır. L. Zanyer yaranmış vəziyyətin ATƏT daxilində ciddi parçalanmanın olduğunu göstərdiyini bildirib. Güman ki, həmin toplantıda Qarabağ məsələsinin həlli ilə bağlı addım atıldığı görünür. 20 ildən çoxdur münaqişə var, münaqişənin davam etməsi, eyni zamanda prosesin BMT qanunları çərçivəsində həll olunmamasında Minsk Qrupu həmsədrlərinin mövqesizliyi də əsas faktorlardan biridir. Yeni tek deklorativ bəyanatlarla iş bitmir. Son görüşdə onlar Dağlıq Qarabağ separatçılarını dolayı yolla üçüncü tərəf kimi danışıqlara cəlb etməyə çalışdılar. Halbuki onların təmsil etdiyi dövlətlər BMT-nin 5 daimi nümayəndəsindən üçüdür. Yeni burada ikili yanaşma var. Bu dövlətlər öz maraqları çərçivəsində Ermənistanı təzyiq və təsir mexanizmini gücləndirməlidir".

Politoloq Arzu Nağıyev de "Yeni Müsavat"a açıqlamasında ciddi irəliləyiş gözləmədiyini vurğuladı: "Son vaxtlar verilən anonslar da məhz bu bəyanatların ardınca Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşünün keçiriləcəyindən xəbər verir. Yeni iyulun 11-də Avstriyada Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin növbəti görüşü baş tuta bilər. Doğrusu, bu görüşdən də ciddi bir nəticə gözləmək yersizdir. Zənnimcə, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı beynəlxalq hüquq işləmir, məhz buna görə də bu görüşün də əvvəlkilərlə eyni qaydada keçəcəyini söyləmək olar. Sadəcə olaraq, bu görüş vasitəsilə Ermənistan tərəfinin mövqeyinin dəyişib-dəyişmədiyini öyrənmək

olar. Əlbəttə, həmsədrlərin də bu görüşdə iştirakı hər hansı qərar vermək səlahiyyəti olmadığı üçün ciddi nəticə verməyəcək. Amma istənilən halda onlar monitorinqlər zamanı gördüklərini görüşlərdə səsləndirirlər və bunu müsbət hal kimi qiymətləndirmək olar. Bir daha qeyd etmək istərdim ki, münaqişənin həlli istiqamətində hər hansı addım atılacağı inandırıcı görünür. 20 ildən çoxdur münaqişə var, münaqişənin davam etməsi, eyni zamanda prosesin BMT qanunları çərçivəsində həll olunmamasında Minsk Qrupu həmsədrlərinin mövqesizliyi də əsas faktorlardan biridir. Yeni tek deklorativ bəyanatlarla iş bitmir. Son görüşdə onlar Dağlıq Qarabağ separatçılarını dolayı yolla üçüncü tərəf kimi danışıqlara cəlb etməyə çalışdılar. Halbuki onların təmsil etdiyi dövlətlər BMT-nin 5 daimi nümayəndəsindən üçüdür. Yeni burada ikili yanaşma var. Bu dövlətlər öz maraqları çərçivəsində Ermənistanı təzyiq və təsir mexanizmini gücləndirməlidir".

A.Nağıyev Qarabağ separatçılarının "seçki" tamaşasına ciddi önəm verir: "Düşünürəm ki, bunu qarşıbartmağın heç əhəmiyyəti də yoxdur. Təbii ki, bəyanatlar da

verilsə, bu qondarma seçkilər keçiriləcək. Bu, birinci hal deyil. Məhz buna görə də beynəlxalq təşkilatlar növbəti bir siyasi şou olduğunu bildikləri üçün bunu əhəmiyyətli saymırlar".

"Belə gedişlə, tez bir zamanda Ermənistanı daxili vəziyyətə tam qarısaq. Artıq neçə gündür ki, Ermənistan silahlı qüvvələri ard-arda uğursuz bir vəziyyətlə üz-üzə qalıblar. Bir müddət öncə isə düşmənin kəşfiyyat-təxribat qrupu yenə də növbəti bir təxribatı həyata keçirməyə cəhd edərkən, daha böyük rüsvayçılıqla üzləşdi". Bunu isə hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov son



Hətta Zərdabi də bacarmadı...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Ötən həftə Həsən bəy Zərdabidən bir veriliş göstərdilər. Bir fikri yamanca tutdu məni - bu böyük insan deyirmiş ki, mən bu milləti qəzet oxumağa alışdıracağam... Elə bu fikirdə də ilişib qaldım. Heç bilmədim ki, veriliş harada bitdi, daha nələr danışdılar, nələr dedilər...

Düşündüm ki, ay Mirzə, nə qoyub, nə axtarırsan, biz bu nu heç 21-ci əsrdə də edə bilmədik, sənin və bizim millətimiz oxumaq nədir, hətta əlində qəzet tutmağı da özü üçün həqarət sayır...

Amma dərhal da ağıma gəldi ki, rəngləri tündləşdirməyin yeri deyil, ən azı ona görə yalan danışmaq lazımdır ki, Mirzənin o dünyada ruhu rahat olsun...

Həm də fikirləşdim ki, axı nə fərqi var? O vaxt insanlar qəzet oxuyurdular, indisə saytları oxuyurlar. Əsas odur ki, nəse oxuyurlar, tamam-kamal biganə deyillər.

Fəqət, bir detali qeyd etmək istərdim. O da budur ki, bizim mətbuatın axırına çıxanlar, bilərəkdən insanların oxumaq vərdişlərini aşındıranlar ölkəmiz haqqında dünyanın ən geridə qalmış qəzetində kiçik bir tərif yazılan kimi aləmə hay-küy salırlar ki, ay aman, baxın, bəs bizdən yazıblar! Adam onlara demək istəyir ki, axı bizim ölkəmizdəki qəzetlər də onlardandır, bəlkə bizim də qəzetlərdə hansısa ölkə haqqında yazılarda elə oralarda da deyirlər ki, bəs bizdən Azərbaycan qəzetləri də yazır...

Nə isə... Sözümdə deyildir. Ondadır ki, müstəqillik dövründə meydana çıxan yeni maarifçiliyə münasibət çox mürəkkəb oldu, hətta bəziləri kimi "Jurnalistlərin işi xəbər verməkdir" deyib bu janra həqarət edənlər də tapıldı....

İndi mən kimin haqlı, kimin haqsız olmasını çözməyə-cəm burada. Sadəcə, dediyim budur ki, maarifçilik təkcə "Nyuton və yaxud Eynşteyn budur və filan işləri görüblər" deyə yazmaq deyil. Hərçənd, mən bu yönü də çox maraqlı və vacib hesab edirəm. Çox təəssüf ki, hətta ən aktual və ən dəbdə olduğu vaxtlarda belə bizim mətbuatda elm və texnika yenilikləri elə bir yer ala bilmədi. Bəlkə də buna görədir ki, bir çox insanlar hələ də mistikaya və cəhaletə daha meyillidirlər ki, nəinki elmə və ya texnikaya. Halbuki elmdə elə işlər aparılır ki, onlar insanları cadugər tayfasından daha çox heyrləndirmək iqtidarındadır...

Nə isə... Qayıdaq mənim başa düşdüyüm maarifçiliyə. Hər dövrün öz cahilləri və öz cəhaleti olur. Bəli, belədir ki, var. Yoxsa düşünürdünüz ki, cəhalet elə 19-cu əsrdə qalıbdı?

Yox, belə deyildir. İndi də cəhalet və cahillik var. Məsələn, insanların çoxu ərz edir ki, məni seçki-filan maraqlandırmır, xüsusən də siyasətdən zəhləm gedir... Ardınca da əlavə edirlər ki, bu bir-iki qəzeti də bağlasalar lap yaxşı olardı...

Bəli, qalırısan mat - məəttəl. Deyirsən ki, ay qardaş, axı siyasət insanların həyatını həll edirsə, onunla heç maraqlanmamalıdır? Heç adam bir vaxt tapıb düşünməzmi ki, görüm, ölkədə nə baş verir, dünyada nələr var, nələr yox?..

Deyirlər ki, dəxli yoxdur, bizim öz dərdi - sərimiz var. Olun. Özləri bilirlər. Amma bunun özü cəhalet və cahillik deyilmi? Məgər 19-cu əsr insanları ilə indikiləri birləşdirən eyni bir etinasızlıq və biganəlik deyil?

Mənə elə gəlir, odur. Guya deyirlər ki, yox, siz ifrata varırsınız, indi insanlarda elmə və təhsilə böyük maraq var. Amma mən də deyirəm ki, yox, əzizlərim, elmə, təhsilə maraq bir şeydir, diploma maraq isə tamam başqa - bizim çoxumuz hələ də diploma maraq göstəririk.

Elm sahibi heç vaxt bu qədər biganə olmaz. Düzdür, elm adamları arasında da tərkidünyalar olub. Amma onların biqrafiyası ilə yaxından tanış olanda görürsən ki, Aristoteldən tutmuş ta Nyutona qədər bir çox dühalar dövrünün ictimai işlərində çox fəal olublar.

Həm də biz burada ən "qıraq", "ucqar" vəziyyətləri nəzərdə tuturuq. Hətta İ.Nyuton və yaxud da Eynşteyn tərkidünya olsaydılar belə bunun məsələyə dəxli olmazdı. Ona görə ki, belələrini barmaqla saymaq olar və onlara siyasi və ictimai şiltəçiliklərini bağışlamaq olar...

Bizim dərdimiz və sözümdə isə milyonlardır. Bəli, o milyonlara ki, elə başqa bir Mirzə də onlara üz tutub "Sizi deyib gəlmişəm..." deyirdi...

"Qara kəmə" əməliyyatı da eynən "MTN işi" kimi başlamışdı. İllərlə bağlı qalan, orda-burda pıçiltı ilə danışanların həqiqət olması bir əməliyyatın keçirilməsi ilə təsdiqlənmişdi.

"Qara kəmə" böyük cinayətlərin gizlədildiyi qara çuvalın dibindən bir balaca sökülük əmələ gətirmişdi. İçəri qaynayırdı. Öldürülənlərin, oğurlananların ah-nalə səsləri daha yüksəkədən eşidilməyə başlamışdı. Ölkəni silkələyən sensasion məlumatlar sel kimi gündəmə gəlmiş, illərə yetəcək qədər müzakirələrə yol açmışdı.

Uğurlu əməliyyat sonrası baş verənlər isə həmin "qara çuvala ağ sapla yamaq vurulmağa" bənzəyirdi. Tutulanların bir çoxunun günahsızlığı da əməliyyatdan çox sonra məhkəmədə bəlli oldu. Aydın oldu ki, Eldar Mahmudov əməliyyatdan öz şəxsi konfliktlərini çözmək, maraqlarını təmin etmək məqsədi ilə eninə-geninə faydalanıb. Amma bu, məhkəmədə nəyisə dəyişmədi. Məhkəmə qarşısına çıxarılan hər kəsə ittihamedicə hökm çıxarıldı. Bilirdilər ki, adamlar günahsızdırlar, ömürlük hökm oxumaqdan çəkinmədilər.

Əməliyyata rəhbərlik edən Eldar Mahmudov Hacı Məmmədovu sıradan çıxardı, onun yerini özü tutdu. 10 il ərzində sahibkarlar, məmurlar böyük basqı altında yaşamağa başladılar, mal-mülkləri əllərindən alındı, bir çoxları xəstəlik tapdı, öldü, öldürüldü.

Və günlərin birində Eldar Mahmudovun özü qarşı "Qara kəmə" sayacağı əməliyyat keçirildi. Özü işdən qovuldu. Bu əməliyyatdan sonra sahibkarlarda, məmurlarda, cəmiyyətdə böyük ümidlər yaranmışdı. Hər kəs özü qarşı törədilən cinayətlərin araşdırılacağına, cəmiyyət isə nəhayət ki, haqq-ədalətin bərpası ediləcəyinə ümidlənmişdi. Hətta Hacı Məmmədovun özü belə Eldar Mahmudovun ona qarşı qanunsuzluqlardan şikayətini ictimailəşdirmişdi. Vəkil tutub Ali Məhkəməyə müraciət etmişdi. Tələb edirdi ki, "Qara kəmə" əməliyyatının istintaqı



"MTN işi": məhkəmənin sonu nə olacaq?

"Mahmudovçu"lar yüngül cəzalar ala, hətta xəstəlik adı ilə azadlığa çıxa bilərlər

təzədən aparılsın. H.Məmmədovun ailə üzvləri belə çıxış edib deyirdilər ki, ən böyük cinayətkar Eldar Mahmudovun özü olub, 10 il Hacı Məmmədov qarşı törədilən cinayətlərin araşdırılmasını tələb edirdilər. Olmadı. Hacı Məmmədovun Ali Məhkəməyə müraciətini sadəcə, təmin etmədilər. Həmin günlərdə Eldar Mahmudov ay-

lar idi ki, vəzifədən çıxarılmış, onun işçilərinin bir qismi həbs olunmuşdu. Belə aydın olurdu ki, E.Mahmudovun itirdiyi tək-cə kreslosu olub. Vəzifəsiz olsa belə, Eldar Mahmudovun məmurlara təzyiq imkanları qalmaqdadır. Bu gün onun işçilərinin - çiyinlərində general paqonu daşıyan, bazar davalarına həvəslə girişən "mtnşik"lərin məhkəməsi keçirilir. İzləyənlər bilir ki, "mahmudovçu"lar ittiham edilən tərəf olsalar da, əvvəllər olduğu kimi ötkəmdirlər. İstintaq dövründə-

ki sükkütlərindən əsər-ələmət yoxdur. Uca səslə danışirlar, barmaq silkələyib "deyərdəm aaa" nidası və ədası ilə hakimə, prokurora meydan oxuyur, zərərcəkənləri "yadıdadır, yerinə batırmışdın" "şalvarını islatmışdın" tonunda hədələməkdən də çəkinməzlər. Şəhərdə sonu 009-la bitən, Eldar Mahmudovun adamları olduğu bilinən ədalətə və bəhəli məşinlərin idarə etməyə başlayıblar.

Məhkəmələrdə "MTN işi" sona çatmaqdadır. Bir çox izləyicilər "mahmudovçu"ların yüngül cəzalar alacağı, hətta xəstəlik adı ilə azadlığa qovuşacağına qənaətdəndirlər. Və belə fikir formalaşmış ki, Eldar Mahmudov hətta vəzifəyə belə qaytarıla bilər. Belə bir durumda beyinlərdə bir sual fırlanır - bu əməliyyatlar haqq-ədalətin bərpasına xidmət etməyəcəkdise, keçirilməsinə nə ehtiyac vardı?

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Əfv olmadı; onu amnistiyaya əvəz edə bilərmiz?

Mirvari Qəhrəmanlı: "Ümidlərimizi kəsməməliyik"

Gəridə qalan may-iyun aylarında ölkəmizdə əfv sərəncamının imzalanacağı barədə dəfələrlə müzakirələr açıldı. Amma ümidlərin heç biri doğrulmadı; nə 10 mayda, nə 28 may Respublika Günündə, nə 15 iyun Qurtuluş Günündə, nə də Ramazan bayramında gözlənilən əfv verilmədi.

Bu dəfə isə amnistiya aktının qəbulu məsələsi gündəmə gəlib. Son dəfə bir il öncə Azərbaycanın I vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə Milli Məclisdə qəbul olunan aktın indi də qəbul olunma ehtimalları görünür. Belə bir zərurət olduğu da vurğulanır. Hətta ilin sonuna qədər əfv və ya amnistiya aktının reallaşacağı deyilir.

İnsan Haqları üzrə Birge İşçi Qrupunun üzvü Mirvari Qəhrəmanlı amnistiyanın qəbuluna inanmasa da, ilin sonuna qədər əfvün imzalanacağını deyir: "Amnistiya olacağına inanmıram. Aydın məsələdir ki, amnistiya hər il verilmir, bütün ölkələrdə belədir. Bununla belə, ümidlərimizi kəsməməliyik. Çünki ilin sonuna qədər gözlənilir ki, əfv sərəncamı imzalanacaq. Bugünlərdə məlum oldu ki, qanunvericiliyə yumşaldıcı maddələr əlavə etmək istəyirlər. Cərimələrin sayını artırmaq məsələsi gün-

dəmdədir. Bu daha yaxşıdır, çünki cərimə olanda həbsxanaya göndərilmə halları azalır. Ölkəmizdə isə həbsxanadan çıxan məhbusun reabilitasiyası, iş tapması çox çətindir. Sözsüz ki, əfv və amnistiya məsələsi gündəmə gələndə əsas diqqətlər siyasi məhbusların üzərinə yönəlir. Unutmamalıyıq ki, siyasilərdən ibarət hazırlanan siyahılarda da ciddi problemlər var. Bir neçə siyahının olması əsl siyasi məhbusların azadlığa çıxmasının qarşısını alır. Arzum budur ki, ilin sonuna qədər İşçi Qrupu toplansın, Avropa Şurasının kriteriyalarına uyğun vahid bir siyahı hazırlansın. Neçə dəfə fikir verməmişəm ki, qadınların əfv olunması azlıq təşkil edir. İlin sonuna qədər böyük əfv verilsə, ölkəmizin imici baxımından yaxşı olardı. Çalışmalıyıq ki, beynəlxalq qurumların qınaqlarından, təzyiqlərindən kənar qalaq. Siyasi məhbusların bütünlüklə azadlığa buraxılma-



ları onların əllərində olan bəhanələrə də sifrlayır. Gələnkilə prezident seçkilərinə qədər arzum bu olardı ki, qızıl amnistiya verilsin. Bunun çox gözəl nəticəsi olardı. Yəne ümidliyəm ki, Mehriban xanım növbəti dəfə belə təşəbbüslə çıxış edəcək. Onun təşəbbüsünün geri oxunmadığı isə məlumdur. Bundan əlavə, həbsxanalarda ömürlük məhbuslarımız da var. Onların məsələləri də gündəmə gəlməli, diqqətdən düşməməlidir. Onlar əfv olunsay, yaxud məhkəmədən azad olunsalar, çox yaxşı olardı. Onların azad olun-

ması ölkə adına heç bir təhlükə gətirmir. O şəxslərdən hər hansı bir təhlükə gözlənilmir. Qarşıdan Qurban bayramı gəlir. O vaxta qədər bir sıra məhkəmələrin keçirilməsi, siyasi məhbuslardan məhkəmələr yolu ilə azadlığa buraxılanların olması ölkə adına müsbət təsirlərdir. Siyahılar hər zaman var. Əfv Komissiyasının da bu istiqamətdə gördüyü işlər çoxdur. Əfv üçün əriza yazmayan siyasi məhbuslarla bağlı da çoxsaylı xahişlərimiz, aidiyyəti orqanlara müraciətlərimiz olub".

□ Cavanshir ABBASLI

Bir millətin gücü həmin millətin kişiləri ilə yox, qadınları ilə ölçülür. Milləti artırmaq, nəsli uzadacaq qadın olduğunu nəzərə alsaq, onun millətin genini davam etdirməsi üçün kiminlə, hansı millətdən olan bir şəxslə ailə qurması çox önəmlidir. Erməni-Azərbaycan münasibətlərinin hələ kəskinləşmədiyi bir dövrdə SSRİ vaxtında azərbaycanlı bir xanım erməni ilə heç vaxt ailə qurmazdı.

Hətta o zamanlar belə azərbaycanlı xanımlar erməni bir kişi ilə ailə qurmağa pis baxar, bunu özlərinə bir növ təhqir hesab edərdilər. Ancaq o dövrlərdə kifayət qədər azərbaycanlı kişilərin erməni qadınlarla evləndiyini görürük. Təsəffü deyil ki, o dövrdə Azərbaycanda 30 min erməni gəlininin olduğu da deyilirdi. Bu danılmaz bir faktdır ki, hətta 60-70 il keçsə belə, düşmənimiz olan ermənilərlə münasibətlərimiz heç vaxt düzəlməyəcək, bu iki millət heç bir zaman dost ola bilməz. Hətta torpaqlarımızı geri alınsa belə, bu münasibətlər düzələ bilməz. Bunun azərbaycanlı qadınlar daha çox fərqindədir. Ancaq son zamanlar azərbaycanlı qızların xarici ölkələrdə erməni kişilərə əre getməsi faktlarının artdığını görürük. Təbii ki, bu hal ictimaiyyət tərəfindən bir mənəli qarşılanmır və pislənir. Bir erməninin nəsini artırmaq missiyasını azərbaycanlı qızın üzünə götürməsi təqdirə layiq deyil. Hətta bunun utancverici bir hal olduğunu deyənlər də kifayət qədərdir.

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu bildirdi ki, əvvəllər mənəvi dəyərlər sistemində bir müdafiə qatı vardı və o, erməniyə əre getməyə qoymurdu: "Məşhur qadınlarımız da var ki, erməni ilə ailə həyatı qurub. Bu hadisələri tez-tez eşidirik. Bu, ümumiyyətlə, ölkədən kənarda olan qadınlarımız arasında dəyərlər sisteminin dəyişməsi ilə bağlıdır. Yəni onların əksəriyyətində mənəvi dəyərlər sistemi ilə bağlı dəyişikliklər baş verir. Bu dəyişikliklərin bir hissəsi kosmopolit, bir hissəsi isə qloballaşmanın təsiri altında baş verir. Əvvəllər mənəvi dəyərlər sistemindəki bir müdafiə qatı vardı, o, erməniyə əre getməyə qoymurdu, mənə yaradırdı. Bu sistem ortadan götürülüb. Digər tərəfdən, ermənilərin hiyləgərliyi də var. Onlar çox vaxt elə insanlarla evlənilirlər ki, orada şəxsi maraq da güdürlər. Məsələn, Moskvada çalışırdılar ki, marşalların nəvələri, akademiklərin qızlarını alınsınlar. Mən Moskvada tələbə olmuşam. O vaxt ermənilərlə etdi-

Azərbaycanlı qızların ermənilərə əre getməsinin arxasındakı məkrli plan

"Sənəddə azərbaycanlı yazılan, amma millətimizə xoşagəlməz ögeyliyi olan insanlar da bunu edə bilər";
Əhməd Qəşəmoğlu: "Bu işdə şəxsi maraqları var"...



Əhməd Qəşəmoğlu

yimiz söhbətlər yadımdadır ki, onlar hər zaman çalışırdılar ki, tanınmış bir insanın qızını alsınlar. Hətta biri gəlib bizim SSRİ-də kosmik tədqiqat sahəsində ən böyük adamlardan biri olan Kərim Kərimovun qızını almışdı. Bizim ölkəmizin ən böyük fəxr

ilə eşq macerası yaşayıb evlənilirlər. Amma inanıram ki, orada çoxlu ermənilər var ki, bundan gen məsələsi ilə bağlı, pulla bağlı bir maraq dairəsində ailə qururlar. Bizimkilər sadələşib olurlar. Bunu nəzərə alırırlar. Elə bilirlər ki, onlar ancaq bunu seve-seve evlənilir. Erməni xislətində nədənsə maraq güdmək həmişə olub. Bu gün ola bilməz ki, 20 ilin içində bu ləğv oldu. Erməni ömrü boyu özünə həmişə faydalı olan izdivaclara addım atıb və bundan faydalanıb".

Ə. Qəşəmoğlu bildirdi ki, sənəddə milliyəti azərbaycanlı yazılıb, Azərbaycana qarşı heç bir ruh, mənəviyyət bağlılığı olmayan insanlar da erməni ilə ailə qura bi-

lənir. Ola bilsin ki, erməni ilə ailə quran qızların içində özünü heç ruh, mənəviyyət etibarını ilə azərbaycanlı hesab etməyənlər olsun. Onların arasında nənəsi və ya nənəsinin nənəsi erməni olan, qarışıq olan, başqa millətdən olanlarda ola bilər. Sənəddə azərbaycanlı yazılıb daxilən azərbaycanlılara qarşı bir soyuqluğu ögeyliyi olan insanlarda bunu edə bilər. Amma mənəviyyət baxımından erməni olanlarda da, atası da təmiz azərbaycanlıdır, ancaq buna baxmayaraq, qız öz romantik xəyalları ilə və ya erməninin tələsinə düşərək bu cür yaxınlıqlar edirlər. Yəni bu faktlar bərdə mənəviyyətə xəbərim var".

□ **Günəl MANAFLI**

Bölgələrdə istirahət mərkəzləri və hotellərin qiyməti "əl yandırır"...

Turizm şirkətinin direktoru: "Bahalaşmanın səbəbi xarici ölkələrə üz tutanların sayının azalması ilə bağlıdır"

Yay fəslə gələn kimi hər kəs işdən uzaqlaşmaq, sakit guşələrə çəkilmək, təbiət qoynunda dincəlmək istəyir. Belə hər kəs əvvəlcə cibinə baxır, dincəlmək üçün bir məkan seçib üz tutur həmin məkana. Kimisi xarici ölkələrə üz tutur, kimisi isə elə ölkəmizin səfalı bölgələrinə.

Ancaq təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, yay fəslə gələn kimi ölkəmizdəki istirahət mərkəzlərinin qiyməti xarici ölkələrindən heç də geri qalmır. Hətta başqa ölkəyə gedib dincəlmək daha sərfəli olur, belə deyə bilərik. Ümumiyyətlə, iyul-sentyabr aylarında bölgələrə turist axını güclü olur. Bu aylarda bölgələrdə hotellərdə, hətta fərdi evlərdə yer tapmaq problemə çevrilir, qiymətlər isə ceyran belinə qalır. Rayonlara üz tutanlar arasında xarici turistlərlə yanaşı, yerli turistlər də üstünlük təşkil edir.

Biz də 4 nəfərlik bir ailənin Azərbaycanın hansısa bir rayonunda dincəlməyinin neçəyə başa gələcəyi ilə maraqlandıq. İlk olaraq tu-

rizm şəhəri hesab olunan Şekidəki qiymətləri araşdırdıq. Məlum oldu ki, burada ən ucuz hotel "Karvansaray", ən bahalı yer isə "Marxal" hesab olunur.

Şeki şəhəri Turizm İnformasiya Mərkəzinin direktoru Nəsim İmaməliyev bayram ərəfəsində turist çoxluğundan hotellərdə yer olmadığını, ancaq indi boş yer tapmanın nisbətən mümkün olduğunu bildirdi: "Bayram günlərində turistlərdən artıq çox idi. Turistlər arasında Şekiyə üz tutanlar daha çox ərəblər və almanlardır. Hazırda da Şekiyə turist axını davam edir. Məndə olan məlumata görə, iyul, avqust və sentyabr aylarında turist axını daha çox gözlənilir. Bayram



ərəfəsində qiymətlərdə bir az artım vardı. Amma indi əvvəlki qiymətlərdir. Şekidə fərdi evlərin bir nəfər üçün bir günlük səhər yeməyi daxil, qiyməti evin qurulundan asılı olaraq 8-15 manat arasında dəyişir. Hotellərə gəlincə isə ən ucuz hotel "Karvansaray" hesab olunur. Burada bir nəfər üçün bir günlük qiymətlər otağın növündən asılı olaraq 20-50 manat arasında dəyişir. Ən bahalı yer isə "Marxal" hesab

olunur. Burada bir nəfərin bir gün qalmasının qiyməti 170 manatdır. Elə turistlər var ki, deyirlər ki, biz sırf Azərbaycan ailəsində qalmaq, adət-ənənələri görmək istəyirik. Elə adamlar da var ki, ev sahibəsi olmadan tək qalmaq istəyir. Bu zaman evlərin qiymətində 2-3 manat fərq olur".

Fərdi evlərin qiymətinin bir nəfər üçün bir gününün yalnız səhər yeməyi daxil olmaqla, ən ucuz ev variantını,

yeni gününün 10 manatdan olduğunu hesablasaq, bu, 4 nəfərlik bir ailəyə 40 manata, bir həftə qalmaq isə 280 manata başa gələcək. Ən lüks evin isə gününün 15 manat olduğunu nəzərə alıb hesablasaq, 4 nəfərlik bir ailəyə bunun 60 manata, 1 həftə qalmağın isə 420 manata başa gələcəyi görürük. "Marxal"da 4 nəfərlik bir ailənin bir gün qalması 680 manat, 1 həftə qalması isə 4760 manata başa gələcək. Bu, yalnızca qalmağın qiymətidir. Gəzmək, haradasa oturub nələrsə yemək, çay içmək, əyləncə yerlərinə getməyin qiymətlərini hələ hesablamırıq.

İsmayilli rayonunda, İlisu kəndi yaxınlığında yerləşən "Green House" ailəvi istirahət mərkəzində bir nəfər üçün bir günlük qiymətlər isə kotec seçməyindən asılı olaraq 60-120 manat arasında dəyişir. İsmayillıda 4 otaqlı günlük evlər 70 manatdır. İsmayilli rayonunda yerləşən "Qaya" istirahət mərkəzində isə bir kottec 4 nəfər üçün nəzərdə tutulub və burada qiymət 1 nəfər üçün 120 manatdır. Hoteldə isə qiymətlər fərqlidir. Bir yataq, bir də qonaq otağı olan nömrə üçün 80 manat, yalnız bir otağı olan nömrə üçün isə 60 manat ödəmək lazımdır. Bu qiymətlərə bir günlük qalmaq və səhər yeməyi daxildir. Xaçmaz rayonu, Nabran qəsəbəsində yerləşən "Palma" İstirahət Mərkəzində isə səhər ye-

məyi daxil olmaqla, bir nəfərin qalması 60 manata başa gələcək. Gündə 3 dəfə yemək istəsəniz o zaman günə 100 manat ödəməli olacaqsınız.

Qeyd edək ki, bölgələrdə istirahətə getmək istəyirsinizsə, gərək ən azı 1 həftə əvvəldən yer rezerv edəsiniz. Əks halda, gedib qalmağa yer tapmaya bilərsiniz. Təbii, bundan istifadə edən fərdi evlər isə qiymətləri bir az da bahalaşdırırlar. Bəs qiymətlərin bu qədər yuxarı olması nə ilə əlaqədardır?

"FlyTravel" turizm şirkətinin direktoru Məmməd Əliyev bölgələrdəki istirahət mərkəzlərindəki bahalaşmanın səbəbinin dollarla əlaqədar olaraq xarici ölkələrə üz tutanların sayının azalması ilə əlaqədar olduğunu dedi: "Dollar baha olduğuna görə bu il Antalya turları bahadır. Ona görə də ora üz tutanların sayı azalıb. Düzdür, gedənlər də var. Ancaq əksəriyyət daxili turlara üz tutur. Ölkəmizə gələn xarici turistlər də çoxdur. Yəni tələbat var. Məsələn, Nabrandada bir gecə qalmaq 40 manatdır. Ölkəmizə ərəb, iranlı turistlər də çox gəlir. Onlar daha çox Quba, Şeki, Qəbələ tərəflərə gedib qalırlar. Bu sezonla bağlı iş olduğuna görə də 1-2 ay nə işləyib qazandıqlarsa, odur. Hazırda tələbat çoxdur, buna görə də qiymətlər yüksəkdir".

□ **Günəl MANAFLI**

Tanınmış azərbaycanlı iş adamı Praqada öldürüldü



Rashad Gafarov

General Director - "TERN TRANSPORT & TRADING CZ" s.r.o.

Greater New York City Area | Логистика и цепь поставок

Сейчас "TERN TRANSPORT & TRADING CZ" s.r.o.

Ранее "TERN TRANSPORT AND TRADING LTD" LLC, Panalpina Central Asia EC (Azerbaijan Branch)

Образование Azerbaijan International University

Веб-сайты Веб-сайт компании

Azərbaycanlı iş adamı, "Tern Transport & Trading CZ" şirkətinin rəhbəri Rəşad Qafarov Praqada məşinində ölü tapılıb. Çexiyanın "Nova TV" televiziya xəbər yayıb ki, hadisə günün günorta çağı baş verib. Onun üzərində bıçaq xəsarətləri olub.

Polis hələlik hadisənin necə baş verməsi ilə bağlı məlumat yaymayıb. Azərbaycanın Çexiyadakı konsulluğundan deyiblər ki, onlara iyunun 30-da Çex polisindən şifahi məlumat daxil olub.

"Rəşad Qafarovun öz məşinində cansız vəziyyətdə" tapılması haqda məlumat verilib, hadisənin araşdırıldığı bildirilib.

Praqada məşinində bıçaqlanmış vəziyyətdə ölü tapılan azərbaycanlı iş adamı Rəşad Qafarovun şirkəti beynəlxalq yükdaşıma şirkəti ilə məşğul olub.

Virtualaz.org xəbər verir ki, "TERN TRANSPORT & TRADING" şirkətinin saytında göstərilənlərə əsasən bu şirkət 2008-ci ildə yaradılıb, hava, dəniz, dəmiryolları və avtomobil daşıma ilə loqistik xidmətlərin tam kompleksini təklif edir.

Şirkətin ilkin yükdaşıma marşrutu Azərbaycandan olsa da, o, tezliklə fəaliyyətini genişləndirib, Çexiya, Böyük Britaniya, ABŞ, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Rusiya və Türkiyədə filiallar şəbəkələri,

anbarlar yaradıb. Şirkət hazırda Avropanın avtomobil nəqliyyatı ilə yükdaşıma sahəsində liderlərindən biridir. Saytda göstərilir ki, şirkət dünyanın istənilən bir nöqtəsindən istənilən başqa nöqtəsinə yükləri çatdırmağa hazırdır. Yükdaşılardan əlavə və şirkət yüklərin qısa və uzunmüddətli saxlanılmasını, yüklərin idarə edilməsini, gömrük xidmətlərini, sığorta və digər məsələləri də həll edir.

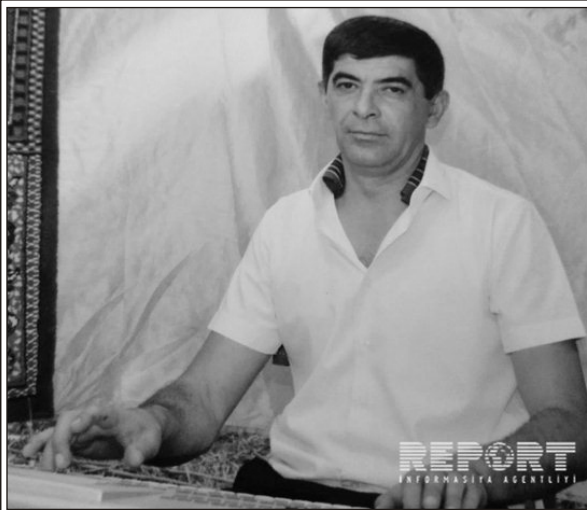
Hazırda şirkət dünyanın 6 qitəsində və onlarla ölkəsində işləyir. Azərbaycanda və Avropa İttifaqı ölkələrində anbar kompleksləri var.

Virtualaz.org internet mənbələrində araşdırıb ki, Rəşad Qafarov Çexiyada və Azərbaycanda öz sahəsində kifayət qədər tanınmış biznesmen olub. O, hazırda fəaliyyətini dayandırmış Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin məzunudur, bundan əvvəl "Panalpina" beynəlxalq loqistika şirkətinin regional nümayəndəliyində işləyib. Sonuncu vəzifəsi TERN Transport & Tra-

ding CZ şirkətinin baş direktoru vəzifəsi idi. Çexiyanın şirkətlər reyestrində yer alan məlumata görə, Rəşad Qafarovun müəmbərləri arasında Dilara Qafarova da var.

Virtualaz.org «TERN Transport & Trading CZ» şirkətinin Bakı nümayəndəliyinin əlaqə nömrələrini

aldə edib, nümayəndəliyə zəng vuran əməkdaşımız şirkətin əməkdaşından Rəşad Qafarovun müəmmalı ölümü barədə soruşub. "Biz bu barədə heç bir açıqlama vermə bilmirik, xahiş edirik bizi başa düşəsiniz"-telefon zənginə cavab verən əməkdaş bildirib.



Qaxda musiqiçi itkin düşüb

Qaxda 40 yaşlı kişi itkin düşüb. "Report"un Şimal-qərb bürosunun məlumatına görə, bu il iyunun 22-də Qax şəhəri M.Gəncəvi küçəsi ev 5 ünvanında yaşayan Aynurə Vahid qızı Kazımova Qax Rayon Polis Şöbəsinə (RPS) ərizə ilə müraciət edərək bildirdi ki, həyat yoldaşı 40 yaşlı Rəşad Vəqif oğlu Cəfərov 22.06.2017-ci il tarixində axşam saatlarında evdən çıxıb və bir daha geri qayıtmayıb.

Rəşad Cəfərovun əlamətləri: Boyu 178 sm, gözünün rəngi qəhvəyi, saçları qısa və qaradır. Evdən çıxarkən əyində qara rəngli şalvar, ağ köynək, qırmızı qalstuk, göy rəngli pencək, ayağında şabalıdı rəngli ayaqqabı olub.

R.Cəfərov sintezator ifaçısı olub. Həyat yoldaşının bildirdiyinə görə, o, iyunun 22-də Bakı şəhərinə mehaz sintezator almaq adı ilə gedib.

Onu görənlərdən və yaxud yerini bilənlərdən Qax Rayon Polis Şöbəsi ilə əlaqə saxlamaları xahiş olunur.

(02425) 5 23 52
(055) 755 73 71
(055) 656 65 36



Yevlaxda zəncirvari qəzada qadın sərnəşin öldü

Mingəçevir- Bəhrəmtəpə yolunda, Yevlax rayonu ərazisində zəncirvari qəza baş verib. "Report"un qərb bürosunun məlumatına görə, hadisə zamanı iki "Vaz 2106" və bir "Vaz 2107" markalı avtomobil toqquşub.

Hadisə nəticəsinə "Vaz 2106"da olan qadın sərnəşin yerində dünyasını dəyişib.

Üç nəfər isə ağır xəsarət alıb. Yaralılar Mingəçevir şəhər xəstəxanasına gətirilib.

Bakıda küçədə gənc kişi meyiti aşkarlanıb

Bakıda naməlum kişi meyiti aşkarlanıb. "Report"un xəbərinə görə, hadisə paytaxtın Suraxanı rayonu, Yeni Günəşli qəsəbəsi AB yaşayış sahəsi ev 135 A ünvanının qarşısında qeydə alınıb. Burada şəxsiyyəti hələ ki məlum olmayan 25-30 yaşlı kişi meyiti aşkar olunub.

Faktla bağlı hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən araşdırmalar aparılır.

Nazirlik əməkdaşları 14 nəfərlik dəstə tərəfindən döyüldü

Iyulun 1-i gecə saat 2 radələrində Lerik Meşə Mühafizəsi və Bərpası Müəssisəsinin Kürdəsər meşəbəyliyinin 9 saylı dolayının meşə gözetçisi müəssisənin direktoruna zəng edərək bir neçə şəxsin "QAZ 66" markalı avtomobilə meşə ərazisinə daxil olduğunu bildirib.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, dərhal müəssisənin direktoru, meşəbəyi və digər işçilər Lerik rayonunun Kirkan kəndi ərazisində Kürdəsər meşəbəyliyinin 9 saylı dolayına yollanıb və 14 nəfərdən ibarət dəstənin motomışarlarla ağacları kəsdiyinin şahidi olublar.

Meşə mühafizəçiləri qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin şəxslərdən qırtının dərhal dayandırılmasını tələb etdikdə dəstə üzvləri meşə işçilərinə hücum edib, əllərindəki küt alətlərlə müəssisənin direktoru Eyvaz Babayevə və meşə gözetçisi Adıgözəl Cavadova ağır bədən xəsarətləri yetiriblər.

Nəticədə meşə gözetçisi başından ağır zərbə alıb, direktorun qolu iki yerdən sınıb. Xəsarət alanlar digər meşə işçiləri tərəfindən xəstəxanaya çatdırılıb. Gözetçinin başına bir neçə yerdən tikiş qoyulub, direktorun qolu gipsə salınıb.

Məlum olub ki, meşə işçilərinə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən ağır bədən xəsarətləri yetirənlərin hamısı Lənkəran rayonunun köhnə Kirgan kəndinin sakinləridir. Bu şəxslər dəfələrlə qəsdən ETSN-yə meşə işçilərindən şikayət edərək onları şantajla təzyiqləndiriblər və bunla meşədə öz qanunsuz qırtınlarına göz yumulmasına şərait yaradılmasına nail olmaq istəyiblər.

Qeyd olunub ki, meşələrin mühafizəsi zamanı meşə işçiləri ayrı-ayrı şəxslərin ciddi müqavimətləri ilə tez-tez üzləşirlər.

İyul ayının ilk günlərini yaşasaq da, artıq ölkə ərazisində kəskin istilər müşahidə olunmaqdadır. Hətta bəzi yerlərdə temperaturun 40 dərəcədən yüksək olduğu bildirilir. Rəsmi məlumatlara görə, iyunun 21-dən bu günə qədər təkcə Bakıda 7 nəfəri gün vurub, onlardan iki nəfəri xəstəxanaya yerləşdirilib.

Bununla bağlı həkimlər günvurmaqdan qorunmaq məqsədilə günorta saatlarında açıq havada çox olmamağı, qoruyucu vasitələrdən istifadə etməyi, çoxlu sərin maye qəbul etməyi məsləhət görürlər.

Lakin heç də gizlin deyil ki, ölkədə açıq şəraitdə, günün altında işləmək məcburiyyətində qalan xeyli insan var. Onların əksəriyyəti tikinti, yolların bərpası ilə bağlı işlərdə çalışanlardır. Halbuki işçilərin sağlamlığına zərər vura biləcək əmək şəraitində işləməsi qanunla qadağandır. İşçi bundan imtina edə bilər. Qanuna əsasən işəgötürən şəxs 41 dərəcə isti olarsa, işi dayandırmalıdır. Əgər işi davam etdirmək məcburiyyətində qalarsa, bunun üçün xüsusi əlavə tədbirlər görməlidir. Məsələn, kənarında çətilər qurmalı, tez-tez fasilələr

verməli, işçiləri sərinləşdirici içkilərlə təmin etməlidir. İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 54-cü maddəsinə əsasən, işçilər üçün normal iş şəraiti yaradılmalıdır. Bunu nəzərə almayanlar 1000 manatdan 2000 manata qədər cərimə oluna bilər.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiə Nazirliyi bununla bağlı **Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidməti işəgötürənlərə müraciət ünvanlayıb. Müraciətdə bildirilir ki, yay mövsümündə kəskin isti hava şəraitinin mövcud olduğu vaxtlarda işçilərin həyat və sağlamlığının qorunması üçün qanunvericiliyin tələblərinə əsasən, zəruri tədbirlər görülməlidir:** "Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin 233-cü maddəsinə uyğun olaraq, havanın temperaturu +41 dərəcə selsidən çox olduğu hallarda açıq havada və sərin-

İşçini isti havada işlədəni 2000 manat cərimə gözləyir

Nazirlik dözülməz istidə işləməyə məcbur edilənlər üçün qaynar xətt yaradıb



ləşdirici qurğular olmayan örtülü binalarda, otaqlarda və digər iş yerlərində bütün növ işlərin görülməsi dayandırılmalıdır. Belə hallarda işçilərin həyat və sağlamlığının müha-

fizəsi məqsədilə onlara sərinləşmək üçün imkan yaradılmaqla fasilələr verilməli və işəgötürənlə həmkarlar təşkilatının birgə qərarı əsasında fasilənin sayı, müddəti müəyyən olunmalı, eyni zamanda iş zamanı verilmiş fasilələr iş vaxtına daxil edilməlidir. Həmin fasilələr zamanı əmək haqqı işçilərin tarifi məqsədilə ödənilməlidir. İş dayandırıldıqda boşdayanma vaxtının haqqının işçinin təqsiri üzündən baş verməyən boşdayanma kimi, tarifi mə-

aşının üçdə iki hissəsindən az olmayaraq ödənilməsi təmin edilməlidir".

Qeyd edək ki, nazirlik isti havada işləməyə məcbur edilənlər üçün 142 qaynar xətt də yaradıb.

Adətən isti hava şəraitlərində Azərbaycan ordusu da xüsusi rejimə keçir. Bu zaman istilərlə bağlı əsgərlər kazarma şəraitində saxlanılır, onların günvurmada qorunması üçün əlavə tədbirlər görülmür.

□ **Xalidə GƏRAY**

Niyə rəqs edirik?

"Rəqslərdə qadınların hərəkətləri incəliyi, zərifliyi, kişilərininki isə cəsurluğu, cəldliyi bildirir"

Bugünlərdə Hindistanda maraqlı bir olay yaşanıb. Görücü vasitəsilə ərə gedən gəlin evlənməyə bəy rəqsini gördükdən sonra toydan imtina edib. Olay Hindistanın şimalındakı Uttar Pradeş əyalətində keçirilməli olan Priyanka Tripati və Anubav Mişranın toyununda baş verib. Məlumatlara görə, ailələr bir-birinə hədiyyələr verib, toydan öncəki bütün adət-ənənələrə əməl olunub. Lakin bəy gəlinin ailəsinin qarşılandığı zaman DJ-in çaldığı mahnıdan çuşa gələrək özünü yerə atıb, yerdə sürünərək və bəzi qəribə səslər çıxararaq "ilan rəqsini" etməyə başlayıb. Bu zaman dostları onun üzərinə pul töküüb.

Şahidlərin sözlərinə görə, sərxoş olan bəy hind toylarında populyar olan bu rəqsini çox fərqli şəkildə edib. Gəlin və ailəsi bir müddət çaşqınlıq içində onu izləyib. Gördüklərindən şoka düşən gəlin evlənməkdən imtina edib. Bəy ailəsi gəlinin fikrini dəyişməsi üçün çox çalışsa da, istəklərinə nail ola bilməyiblər. Vəziyyət gərginləşdiyindən toy mərasiminin keçirildiyi yerə polis gəlib. Gəlinin atası isə "Qızımı dəstəkləməyə məcburam" deyib. Toydan imtina edən gəlin bir gün sonra başqa bir nəfərlə evləndirilib...

Azərbaycanda bu cür olay yaşanmasa da, məlum olduğu kimi, toylarda rəqs etməyə böyük maraq var. Bə-

zən gənclərlə yanaşı, yaşlı insanlar da səslənən musiqinin hansı ritmdə olmasından asılı olmayaraq, öz bildiyi kimi qol qaldıraraq toyun əvvəlindən axırına qədər meydanı çıxmaq istəyir. Dəfələrlə şəhərlərdə şouya çıxmaq üçün rəqs etmək bəzən ölümə nəticələnir. Məsələn, iki il öncə Astara rayonunda 38 yaşlı kişi rəqs edərkən elə toyun ortasında vəfat etmişdi.

Maraqlıdır, insan niyə rəqs edir?

Bəzi iddialara görə, rəqslər ovçuluq dövründən yaranmağa başlayıb. İnsanlar ovladığı ovun ətrafında müxtəlif hərəkətlər edərək ovlarının uğurlu olduğunu nümayiş etdirməyə çalışıb. Rəqs bədənin musiqi müşa-



yiyyəti ilə plastik hərəkətdir. Tarixən insanlar bədənin plastik hərəkətləri ilə hansısa fikirləri çatdırmağa çalışır. Beləliklə, hər rəqsin öz anlamı, hər hərəkətin öz mənası var.

Tanınmış filosof Niyazi Mehdinin fikrincə, **çimizdəki bilinməzlikləri özümüzə bildirməyə ən güclü vasitə musiqidir:** "Musiqi çox vaxt bizə qıraqdan yeni duyğular daşımır, öz düzümünə, ritminə uyğun olanları sonsuz duyğu imkanlarımızı canlandıraraq, çəkir, salır dünyamıza.

Musiqi "əl-kimyası" birbaşa duyğularımızda əməliyyat

aparır: səslər düzümü, oynamaşması duyğularımıza toxunan kimi, burada isti, soyuq, sərin, sarı, ağ, yumşaq, cod səslərə çevrilir. Duyğularda yaranmış bu maddi, ancaq çəkisiz görklər (obrazlar) bədəne çevrilmək istəyəndə, rəqs alınır. Rəqsdə də istənilən qədər əl-kimyaya arxetiplərini görmək olar. Şərqi göbək rəqsləri od-alov əlamətlərini həm görünüşcə, həm də mənaca təkrar edir. Qafqazın ismətli qadın rəqsləri ehtirasların oduna qarşı süzə-süzə gəzən qamətlə mehlin, fəzanın, havanın sərinliyini qoyur.

Kişi rəqslərimizdə "igidlik" anlamını təsirli bildirmək üçün odun, daşın, ağacın, havanın "əl-kimyası" işə düşür. Mövlud Süleymanlının "Köç" romanında oynayanda qollarını düz yerdən sındıran igidlər alov titrəməsinə bədənələrində təkrar edirlər. Açılmış qollar həm yırtıcı quş qanadlarını, həm də nəhəng ağacın budaqlarını andırır. Gərilməsinə, donmuş pozalarda isə daşın parametrləri duyulmağa başlayır. Musiqinin havasında rəqs edən kəs duyğularının zənginliyinə düşür və oyunu ilə başqalarını da bu zənginliyə tutur".

Qeyd edək ki, Azərbaycan rəqslərinin də hər birinin özünəməxsusluğu var. Ümumiyyətlə, məşhur milli rəqslərimizdə hər hərəkət ölçülüb-biçilib. Rəqslərdə qadınların hərəkətləri incəliyi, zərifliyi, kişilərininki isə cəsurluğu, cəldliyi bildirir. Hər bir rəqs özünəməxsus xüsusiyyəti olduqca kimi, rəqs edən insanın da xarakterini, xüsusiyyətini oynadığı havadan bilmək olur. Əvvəllər yaşlı insanlar daha çox "Uzundərə", "Heyvəgülü"ne müraciət edirdi. Çünki bu oyun havaları müdriklik, bəy ədasını tərənnüm edir. Gənclər isə tərəkəmə ab-havasında olan "Tərəkəmə", igidlik tərənnümü "Qoçəli" rəqsləri sifariş edər, qız-gəlin zəriflik tərənnümü "Turacı", "Ceyrani", "Nazlan-nazlana" havalalarına qol qaldıraraq oynayırdılar.

Bir çox məşhurların da özünəməxsus oyun havaları

olub. Məsələn, mərhum eks-prezident Əbülfəz Elçibəy adətən məclislərdə "Süleymani" havasına oynayırdı. Buna görə də bəzən bu rəqs "Elçibəy havası" da adlandırılır.

Lakin artıq bu gün toy və məclislərdə, el şənliklərində bu amil tamamilə sıradan çıxmağa başlayıb. Toy və digər məclislərdə istər qadın, istərsə də kişilər çalınan havanın fərqi varmıdan qol qaldıraraq oynayırlar. Kişilərin rəqslərində çoxlu sayda yad elementlər görünməyə başlayıb, onların rəqslərində moldav, ləzgi, ərəb-fars hərəkətləri, motivləri geniş yer almağa başlayıb.

Qız-qadınlar isə hoppa-nıb düşməkdə sanki kişilərlə yarışa çıxır, rəqslərində kişilərə məxsus kobud, cəld, əndazədən çıxan hərəkətlər edirlər. Ən təəssüfedicisi hal isə əksər gəlinlərin artıq "Vağzalı" rəqsindən imtina edərək Avropa musiqilərinə, rəqslərinə üstünlük verməsidir.

İki-üç il öncəyə qədər isə ölkədə dini toyların sayı artmağa başlamışdı. Adətən bu cür toylarda çalğı çalınmır, rəqs edilmir. Bunun isə dini əsasları var. Belə ki, dindarlar qeyd edirlər ki, dində çalğı və rəqs haramdır. İslamın dini hökmlərinə görə, ümumi məclislərdə rəqs etmək olmaz. Xüsusən də kişilərin və ya qadınların öz həyat yoldaşından başqasının qarşısında rəqs etməsinə icazə verilmir.

□ **Xalidə GƏRAY**



MÜSAVAT

Son səhifə

N 139 (6753) 4 iyul 2017



Həm qadını həbs etdi, həm də cılpaq səkillərini yaydı

Kaliforniyanın yol polisini sərxoş vəziyyətdə sürücülük edən qadınların fotolarını oğurlamaqda ittiham edirlər. Lenta.ru saytı xəbər verir ki, 35 yaşlı yol polisi Şon Harinqton qadın sürücünü saxlayan sonra onun telefonunu da əlindən alıb. Alkoqol testindən keçən qadının telefonu da maşını ilə birgə müsadirə olunub. Alkoqol həddini bir neçə dəfə aşdığı üçün qadını türməyə göndərirlər və məhkəməyə çıxarılıb. Amma azadlığa çıxandan sonra qadın xeyli təəccüblənib. Belə ki, həbsdə olduğu zaman onun telefonundan bəzi açıq-saçıq fotolar bir neçə ünvana göndərilib. Bu məsələni araşdıran qadın öncə polisə, ardınca məhkəməyə müraciət edib. Dəqiqələşdirmə zamanı hadisəni törədən polis işçisi bunu qəsdən, pis məqsədlə yox, sırf əyləncə məqsədilə etdiyini deyib. Qadın sürücünün şikayəti hazırda araşdırılır.

Saçınız tez ağarırsa, deməli...

Türkiyəli həkimlər müəyyən edəblər ki, saç ağarması yaş və genetik faktorların təsirdən ortaya çıxır. Bu proses hər gün artır və qalıcı olur. Bəzi insanlarda isə saç ağarması erkən yaşlarda, hətta bəzən uşaq yaşlarında da baş verir. Saç ağarması adətən ağ dərili insanlarda 30, qara dəriliyə isə 40 yaşda başlayır. Araşdırmalar 50 yaşdan yuxarı insanların yarısından çoxunun saçlarının ağardığını sübut edib. Saçların vaxtından tez ağarmasında genetik faktorlar mühüm rol oynayır. Bəzi sistemik xəstəliklər və ya dəriyə bağlı problemlər də saçların erkən ağarmasına səbəb olur. Dərinin rəngini təmin edən maddənin (pigmentlərin) azalması dəridə ağarmaya gətirib çıxarır. Bu da vaxtından əvvəl yaş-



lanma sindromları, tiroid bezinin yetəri qədər işləməsi ilə ortaya çıxan hipotiroid kimi problemlər yaradır.

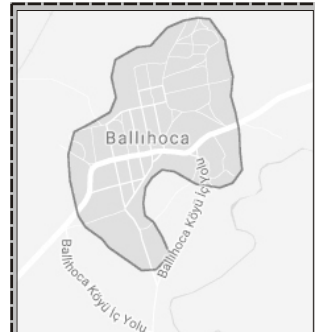
Aparılan son araşdırmalar isə gənc yaşlarda siqaret çəkən insanların saçlarının daha tez ağardığını göstərir.

Validənləri arıqlayan qızlarına plastik əməliyyat hədiyyə etdilər

Valideynləri arıqlayan qızlarını silikon döşlə mü kafatlandırdılar. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, 23 yaşlı qız valideynlərinə 38 kilo arıqlamağa söz verib. Britaniyanın Mançester şəhər sakini Hollo Modlinski Misirdə çalışdığı müddətdə xeyli kökəlmişdi. "Mən evə qayıdanda valideynlərim gördülər ki, xeyli çəki almışam" deyən qızın sözlərinə görə, valideynləri ondan arıqlamaq barədə düşünməyi xahiş ediblər. Hətta onlar vəd ediblər ki, qızları arıqlasa ona plastik əməliyyat üçün pul da versinlər. Son nəticədə isə Holli ağır dietaya girib və birinci həftə boyunca yeddi kiloqram atıb. Dördüncü aya girəndə isə onun çəkisi 78,5 kilo olub. Buna baxmayaraq, o, hesab edirdi ki, xarici görünüşü heç də yaxşılaşmayıb. "Mən öz bədənimə nifrət edirdim və nəticədə tam 38 kilo arıqladım. Mənim döşlərim boşalmış qum torbalarına bənzəyirdi".

Bu zaman valideynləri ona verdiklər vədi xatırladıblar və arıqladığı üçün döşlərinin böyüdülməsi əməliyyatına 5 min funt sterlinq veriblər: "Əməliyyat bir saatdan artıq çəkib. Amma mən əməliyyatdan sonra tam yeni qadın olaraq oyandım".

Qız deyir ki, heç vaxt şəkil çəkdirməyi sevməyib. Amma indi daim selfi çəkdirir.



Bu kənddə hamının soyadı "alma" ilə bitir

Türkiyənin Tekirdağ vilayətindəki Muratlı rayonunda yerləşən Ballihoca ölkənin ən qəribə kəndi sayıla bilər. 640 sakini olan Ballihocadakı adamların 20 faizinin soyadları "alma" kəlməsi ilə bitir. 250 evi olan kənd sakinlərinin əksəriyyəti 1935-ci ildə Türkiyəyə mühacirət etmiş qaçaqzılardır. Onlar gəldikləri Beşalma kəndini "unutmaq" üçün özlərinə "Birelma", "İkielma", "Üçelma", "Dörtelma", "Beşelma", "Altıelma", "Yedielma", "Sekizelma" və "Dokuzelma" soyadları seçiblər.



QOÇ - Maraqlı görüşlər yolunuzu gözləyir. Bu amil daha çox sevgi zəminində reallaşacaq. İş yerində isə həmkarlarınızla mübahisələriniz gözlənilir. Çılgınlıqdan uzaq olun.



BUĞA - O qədər də ürəkəcan olmayan maddi durumunuzu dirçəltmək üçün müəyyən imkanlar qazanacaqsınız. Bütüncü arıtmaq istiqamətində dəstək ala bilərsiniz. Kobudluğa yol verməyin.



ƏKİZLƏR - Tərəfdaşlarınızla aranızda müəyyən mübahisələr olsa da, özünüzü təmkinli aparmalısınız. Deyənlər hər sözə ciddi yanaşmayın. Yaxşı olar ki, bütün gücünüzü fəaliyyətə yönəldəsiniz.



XƏRÇƏNG - Nə qədər ki, "hakimiyyətdə" öz bürcünüzü, işlərinizə həvə gərginlik azalmağa doğru gedəcək. Saat 15-dən sonra isə şəxsi işlərinizdə nəzərəcarpacaq irəliləyişlər baş verəcək.



ŞİR - Deyəsən, Göy qübbəsi əzablarınızı görüb sizə güzəştə getmək fikrindədir. Bu səbəbdən də əksər məsələlərdə yardımınız olmaqdadır. Səfərə çıxmaq və varlanmaq ehtimalınız da var.



QIZ - Astroloji göstəricilər günün birinci yarısını müəyyən qədər gərgin tərzdə başa vuracağınızı bəyan edir. Sonrakı müddətdə isə ətrafınızda olanların rəğbətini qazanacaqsınız. Bu gün kollektivdən ayrı qalmayın.



TƏRƏZİ - Saat 14-ə qədər hər bir görüşü təxirə salmağınız məsləhətdir. Əks təqdirdə gözlədiyiniz uğurlardan uzaq düşəcəksiniz. Özünə qapılmağa da dəyməz, günün ikinci yarısını gözləyin.



ƏQRƏB - Hər mənada uğurlu təqvim hesab etmək olar. İstər şəxsi bütüncü artırmaq istiqamətində, istərsə də işgüzar sövdələşmələrdə irəliləyişləriniz mümkündür. Bu gün savablarınızı çoxaldın.



OXATAN - Əsas vaxtınızı istirahətə yönəltməyə çalışın. Hər hansı fiziki iş səhhətinizə mənfi təsir göstərə bilər. Bu gün intim əlaqəyə girmək, ağır yük qaldırmaq sizin üçün yolverilməzdir.



OĞLAQ - Bürcünüzdəki planetar mənərə neqativ olsa da, təpər tapıb qarşınıza çıxan maneələri dəf edə biləcəksiniz. Günün ikinci yarısında yeni işgüzar əlaqələr yaratmaq üçün əzmkarlığınızı artırmalısınız.



SUTÖKƏN - Olduqca uğurlu təqvimdir. Ulduzlar bir tərəfdən əlverişli təkliflər alacağınızı, digər tərəfdənsə maliyyə uğurlarına nail olacağınızı bildirir. Hər mənada nikbin olmağa əsas var.



BALIQLAR - Ulduzlar yalnız qarşılıqlı əlaqələr zəminində uğurlara yiyələnəcəyinizdən xəbər verir. Bu baxımdan gəzintiye çıxmaq, qonaq getmək səmərəlidir. Riskli işlərdən yayın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Bu qadının hamiləliyə allergiyası var

Ingiltərədə yaşayan Fiona Kerrigan adlı qadının hamiləliyə allergiyası var. O, bu xəstəliyi barədə 3 aylıq hamilə olarkən xəbər tutub. Qadının əvvəlcə qarın nahiyəsində yaranan qırmızı ləkələr daha sonra bədəninin digər yerlərinə də yayılıb. Onu ən çox narahat edən isə bu ləkələrin övladına zərər verməsi və doğumdan sonra izlərin qalmaq-qalmayacağı olub. Həkim onu qorxutmaq üçün təhlükəli bir şey olmadığını, hər şeyin qaydasında olduğunu deyib. Sonradan isə qadın hamiləliyə allergiyasının olduğunu öyrənib. F.Kerriganın övladı dünyaya gəlib və səhhətində heç bir problem yoxdur.



Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.